

309249 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5. } టెన్ పట్టణము 1918 సం॥ అక్టోబరు నెల 29 వ తేది మంగళవారము } No. 173
సంపుటము. ౫ } కాళయక్తి నామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ బహుళ దశమి గం. } నంచిక ౧౭౩

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 128
(రిజిస్టర్డ్) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టర్డ్)
కాబడినది. కాబడినది.
ఇప్పటికాలపు రుచి కనుపడునది, సాటిలేని మనోహరమగు సువాసనగలది.
అల్పచూలుగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకలేని నిర్భయ
చేయబడిన శేషల పుష్పసారము.
నీ కువాలపై కొన్ని రిండుపులు చిలుకబడినవో, మనోహరమగు
సువాసన నిన్నలవరించును.
ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
విన్నపై (అర డ్రాం) సీసా 1-8 రు 0-8-0
చుట్టరకము పైజా 1-1 డ్రాం " " 0-12-0
వేరొకపైజా 2 " " " 1-4-0
వెద్దపైజా 4 " లేక 1/2 డ్రాం " " 2-0-0
వి. వి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము
వల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిసాపులోను దొరకును. దీనిని
ఆనేకమగు నకలు పెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగొనుచు సీసాపైజా
ను, కార్డుపైజాను అటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు ఈ అటో
దిల్ బహార్ మొక్క సలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువాకీ దిగువవాటి
ప్రాసినవో అకాకిమర్తుల గువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుడు.
సోలంబోంబం: అంగ్లొ-ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ నెం. 155, బామ్యూనీను వీధి, బొంబాయి.
మద్రాసు రోంబంబం: మెహతా ఫుడుసోర్తంబాద్, చెన్నాబాదలోడ్డు, మద్రాసు

ఆశ్చర్యములో నాశ్చర్యము.
వివోదమైన గాలి తలగడలు.
వీటియందుండు కొలాయియొక్క మరచిలను తీసివేసి
కావలసినవత్తు గాలిని నింపుకొని మరలు మనుషులకై లిగిం
చిన యెడల మిక్కిలిసాఖ్య
కరమైన తలదించు దగును. ఆ
క్కుర లేనప్పుడు మరనుతీసిన
గాలియంతయు పోయినచే
తేలులో గాని వొడియందు
గాని యుండుకొనవచ్చును.
ఇది శిరోబాధ గలవారికిని,
ప్రయాణికులకును తదితర ప్రజాసామ్యమునకును మిగుల
ప్రయోజనకరమైనది. ఒకసారిపరీక్షించి సాఖ్యమును పొందు
తలదించు 1-కి అకాలు 0-8-0, తేపాలభివ్య ప్రత్యేకము.
(536) చిరునామా: ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
నెం. 6, వెంకటేశ్వర్ ప్రెస్ వీధి, సామలకూరు పేట, మద్రాస్

రైస్ మిల్లు ఏలం నోటీసు.
తెనాలిలో వుండే శ్రీ వేణుగోపాల రైస్ మిల్లును,
అందలి యావత్తు మిషనరీలున్న, అది కట్టబడియుండే గు
మారు 10260 చదరపుగజముల స్థలమున్న, బిల్డింగులు, కొట్లు
న్న నవంబరు 15, 16, 17 వ తేదీలను తెనాలి గ్రామములో
లిక్విడేటరుగావెల్ల యేలం వేయబడును. ఏలం పొడువారు
500 రూపాయలు ధరావతు యంచరతెను. తపికిలున్న,
ఇంకా యిక్ థర్ మేవక్ కావలసినవారు మా అఫీసులో
కనక్కొకప్పును.
28-10-19 } సి. వి. సుబ్రహ్మణ్యం,
తెనాలి. } లిక్విడేటరు.

నోటీసు.
ఇందువలన సకలమైనవానికి తెలియజేయున
దేవునగా:— (1855)
తెనాలిలో శేక్ మెసయ్య ఎస్. ఎం. అబ్దుల్ కరీం
చేగ్ అందునన్న అనే కంపెనీలో నేను భాగస్వామిగా
నంటిని. ఇప్పుడు అకంపెనీ డిస్సాల్వ్ కాబడినందున 22-10-18
తేదీ కంట "మెసయ్య ఎస్. ఎం. అబ్దుల్ కరీం చేగ్ అందు
నన్" అను కంపెనీ పేరున వ్యాపారము చేయుచున్నాను.
వాతో వ్యాపారము జరుపదలచినవారు సదరు అడెను
ప్రకారము ఉత్తరములు వ్రాయవలయును.
తెనాలి } సాదాగతు మహమ్మదు
28-10-18 } ఆసదుల్లా చేగ్.

మదరాసు అందునదరకమరాటా
రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్.
(ఇంగ్లాండులో ఇంకాన్ని లేలు చేయబడినది)

నోటీసు. (1850)
ఇప్పుడు ధర్మవరమునుంచి పాకాలకు 7-గం
కిలో-ని బయలుదేరు నటువంటి మిక్కిల్ మెయిల్
ట్రెయిన్. ఇకముందు 8-గం 5-నిమిషములకు
బయలుదేరును. గురుబలకోటవరకు వుండు స్టేష
నులకు బండి మూమూలు కాలమునకు కొంచము
అతిక్రమించిపోవును. అయితే గురుబలకోటకు మా
త్రము మాములు కాలమునకే జేరును.

వెల స్వల్పము! సీసా 1-కి 0-8-0 అకాలు మాత్రమే!! గుణమధికము!!!
పంచభాషను చూచికొనిన మోసము కలుగదు.
అమృతం జనము
అన్ని నొప్పులకు పరమౌషధము.
తలనొప్పి, జ్వరము, వాయువుపోట్లు, పొట్టనొప్పి, పొట్టన బోగొట్టును.
ఇవి యని యనలేని సకలవిధమైన నొప్పులకు సంతోషింపవలసింది. వనమూలికలచే హిందూజాతీయందు తయారు చేయ
బడు మంచివస్తువు. దీనిని విదేశములలోని ఆశిఖలు వాడుచున్నారు. గొప్పగొప్ప వారిచే వేలకువేలు యోగ్యత
పత్రములు పొందియున్నది. అన్ని చికాకులలోను చిక్కగలదు. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు.
తామర తైలము
తామర, తీట, ఏనుగొట్టి, దురద, ఉంగరములవంటివియు, రసిగూరుట, వెండ్రుక లూడిపోవుట మొదలగు
చర్మరోగములను వాడెము చేయుగలదు. రాసారాశి బొమ్మను చూచికొనుట మంచిది. వెల 0-6-0 లా మాత్రమే.
మోహి నీ తైలము
శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. 5 రులములు మానెగల సీసా 1-కి రూ 0-12-0.
దంతచూర్ణము
పంటి నొప్పులకు దివ్యౌషధము; నువాసనగలిగియుండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు తగియున్నది.
డబ్బి 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి రూ 1-2-0 లా.
అమృతం జనము డిపో,
6, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు. 109, క్రేబోర్న్, ఫోర్టు, బొంబాయి.

మలయ చందనము
(1251) నెగరోగమునకు వరకరము
మందు పున్నుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. పట్టణము తేలు. పిచికారి
మున్నగు కఠినచిక్కల పనిలేదు. రుచ్య
మైన మామలయచందనము ఎటువు
తెలుపు, పచ్చ అను మూడు విధముల
నెగరోగమును మూడు పూటలలో మాన్పను. డబ్బి 1-కి 2-0-0
గంధర్వఫార్మసీ, రాజమండ్రి.

అమృతార్థం అవతేహ్యము.
ఈ రోగమును రక్షించుచున్నది తేలికమైన మోద్దిం
తి బలమును కలిగియున్న యావత్తుకేయము చేసి తేలిక కాలి
కుంటుల పోగొట్టును. మెదడును చల్లచేసి శరీరమునకు
వేడవ్వను కలిగించును. దీర్ఘక్షయ, భేదము, కలనాపి, రొమ్మబొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును.
(219) అర్థపాన డబ్బి 1-కి రూ 2-0-0.
వైద్యకౌశ్రీ మునీశంకర్ గోవింద్రి,
అకంపెనీ గోవధూలం, 157, బ్రాహ్మ, మద్రాసు.

విరోధామకానందము

(చైతన్య విజయ)

ఇంగ్లండు

పార్లమెంటు సభలో ఇండియా దేశ విషయములు

రభాటియన

లండను, అక్టోబరు 22:— యుద్ధరంగమునుండి ఇండియా దేశమునకు పోయి తమ పనులలో చేరి గోరువారు తమకు టుంబులులను తామే సామ్యును పంపుట కేర్పాటు చేసికొనవలెనని వారికి తెలుపబడినది. దీనినిగూర్చి మరల ఇండియా దొరతనమువారికి ప్రాసెడను. ఇండియా కార్యాలయము ద్వారా నీపని జరుగవలెనని లెక్కలకాఖలో చాలపని వెరుగును. ఇదివరకాఖలోని వారు చాలమంది తగ్గిపోయిరి.

భారతయోధుల ప్రశంస.

జనరలు ఆలెక్సీ గారి సేవలో భారతీయులు ఒకలక్ష మంది యోధులుండిరి. వారప్రతిమాన ధైర్యశైల్యములను చూపిరి వారి నెల్ల వారును ప్రశంసించిరి. పాశ్చాత్య సేనలను యూరోపురంగమునకు పంపుటవలన వారిస్థానమున నియమింపబడిన నూతన భారతీయ సేన ఆరిలేరని మీరులకంటె హెచ్చుగా పోయనలివెను. భారతీయ ఆర్మీక పదాధిపతులు చాలక్రేష్టుముగ పనిచేసెనని జనరలు ఆలెక్సీ గారే వాడుతంతి వార్తంపిరి. దేమాస్కను వాక్రమించుటకు దూరప్రయాణమును జరుపుట లో భారతీయార్మీకుల లక్ష్యగృహముగ పనిచేసిరి.

భారతీయులకు కమిషనులు.

రణరంగమున క్రేష్టుతముగ పోరిన భారతయోధులకు కమిషనులనిచ్చుటకొర కా యారంగములందు విచారణలు జరుగుచున్నవి గాని నాకింకను వారు తెలుపలేదు సాంధ్యచారములో చదువదగిన 10 మంది ఇండియా దొరతనము వారు నిరూపించుచున్నారు. తాత్కాలిక కమిషనులకు ఇండియాలో ప్రత్యేకమైన కళాకాలలో చదువుటకు 44 గురినిరూపించిరి పార్లమెంటు ప్రజలసభలో మాంటాగూ గారు నడిపిరి.

వి. సి. ఎన్.

ఈకాఖ యుద్ధోగములనుగూర్చి పల్లిమ సర్వీసు కమిషనువారి నూచనలను ఇండియా దొరతనమువారింకను ఆలోచించుచున్నారు. సేన వారిలేఖ తెలుసుచుచున్నాను. స్కాట్లండు విద్యాలాలవారు తెలుపు విషయములను వినగోరెదను.

వి. ఎం. ఎన్.

ఈ కాఖవారి జీతములను హెచ్చించుటనుగూర్చి ఇండియా దొరతనమువారిలో తంతివార్తలు జరుగుచున్నవి 1-2 వారములలో వివరములను తెలుపగలనని తలచెద నని మాంటాగూ గారు పార్లమెంటు ప్రజలసభలో నడిపిరి.

ఇండియా వార్తాప్రతికలు.

కొన్ని వార్తాప్రతిక లిటీవల ఇండియానుండి పంపబడిన. అవి ఇంగ్లాండు దేశమున చందాదారులకు చేరలేదు. ఇది లేఖాపరిశీలకోద్యోగుల పనియా యని కాటనుగా రడిగిరి. అప్రతికలను కేర్పొనిన విచారించునని మాంటాగూ గారు రనిరి.

వైనికోద్యోగులు

ఇండియా వైనికోద్యోగులకు విడ్డల ముజరాతప్ప మరి ఏవిధమున వేతనమును హెచ్చించు నాలోచన ఇప్పుడు లేదు. పిల్లల ముజరా ల గాయతునుండియు నిపు డియ్యబడును. ఇండియాలో జీవనవ్యయము ద్విగుణమైన దనుట సరిగాదు. ఇండియా దొరతనమువారి విషయము నాలోచించిరి గాని ఎట్టి నూచనను చేయలేదు. మీ అభిప్రాయములను ఇండియాదొరతనమువారికి తెలిపెదనని మాంటాగూ గారు రనిరి.

ఇండియామంత్రి కార్యాలయము

ఈవిషయము నాలోచించుటకు కార్యాలయ సమంధులు కానివా రొక సంఘముగ సేర్పరుపబడి రని ప్రభువుల సభలో ఇంగ్లండు ప్రభువు నడిపెను.

ఇండియాలో కలతలు

సెప్టెంబరు నెలలో చెన్నపురిలోను కలకత్తాలోను కలతలు జరిగినవి. కలకత్తా కలతలకు కారణముగా వ్యాధము వివేకరహితమును దోవభూయిష్టము నగు నని మాంటాగూ గారు తెలిపిరి.

కాలకు నివేదికను

ఈ నివేదికను నింకను ఈదేశమున ప్రకటింపజాలమికి చాల చింతించుచున్నాను. త్వరిత ప్రకటింపగోరెదను. సెప్టెం

బరు నెలలో పంపబడినవం ఇండియా దొరతనమువారు తెలిపిన 1000 ప్రతులును పొరబాటున పంపబడలేదు. నివేదికమున కొన్ని భాగములను దొరతనమువారు వదిలి తక్కినభాగమునే ముద్రింపించిరి. వారు వదిలినభాగమును గూర్చి కొంత వివరించి రని మాంటాగూ గారు నడిపిరి.

భాకూముద్రము.

లండను, అక్టోబరు 23:—భాకూమై సేనను పంపుటకు బ్రిటిషు సేనాధికారిసంఘము వారే నిశ్చయించిరి.

దూదివరశీలనము.

లండను, అక్టోబరు 24:— వారమునకు 54 గంటలు మొత్తము కడుగులలో 100-కి 55 వంతున ఆమెరికా మిక్రము నూలుయంత్రకాలలలో పనిజరుపుటకు ఈ నెల 28 వ తేదీనుండి తైలై సెన్సు యియ్యబడును. ఈజిప్టు సమద్రద్వీపము, నూరతు వేస్తులను చేయు యంత్రకాలల వారికి మార్పులేదు. సేత సేయు యంత్రకాలలకు వారమునకు 48 గంటలు మొత్తము వ్యయములో 100-కి 60 వ్యయము పనిచేయుటకు తైలై సెన్సు లీ.టుబడు నని పరిశీలక సంఘమువారు తెలిపిరి.

హెచ్చుకూలి నడుగుట

యజమానులకు లాభము లధికమగుట వలనను బీదలకు ధరలు పెరుగుటవలన వ్యయ మధిక మగుటవలనను 100-కి 55 వంతున వేతనములను హెచ్చింపవలెనని పనివాండ్లు కోరిరి.

లోహపరిశీలనము.

లండను, అక్టోబరు 23:—రాగి, సీసము, టిను, అంటినునీ మిశ్రమ లోహవ్యాపారమున ఇదివరకు జర్మనులు చేసినవనిని బ్రిటిషువారికిమందు సాగించుట కొకవర్తకసంఘ మేర్పరుపబడినది. దీనికి బ్రిటిషు దొరతనమువారు ప్రోత్సాహముగా నున్నారు. 50 లక్షల పానులు వెట్టుబడి. ఇంకోవరకు 20 లక్షలు వాడ్దానము చేయబడిన.

నల్లమందు సంఘము.

లండను, అక్టోబరు. 24:— అంతర్జాతీయ నల్లమందు ఉరతుల కందరును సంతకములు చేయకపోయినను వానినన్నిటిని గాని కొన్నిటినిగాని వెంటనే అమలుజరుపుటను గూర్చి దొరతనమువారు రాలొచ్చించుచున్నారని పార్లమెంటు సభలో రాబర్టు సెసెలు ప్రభువు నడిపెను.

అగ్నిప్రమాదములన ప్రమాంతులొనున్న పంచదారను శుభ్రపరచు యంత్రకాల నాశనమైనది. 175000 పానులు నష్టము కల్గినది.

క్రిస్టునులోపుగ సాధారణపు ఎన్నిక జరుగు నని తెలియుచున్నది.

ప్రాస్తు

బ్రిటిషుమంత్రులు పరాసు దేశమునకేగుట.

లండను, అక్టోబరు 27:—ప్రధానమంత్రి, బాల్ఫూర్ గార్లును నాకాదళ వైనికదళోద్యోగులను ప్రాస్తుకు వెళ్లిరి.

పరాసు విజయములు.

లండను, అక్టోబరు 27:—పరాసులు ఇట్లు తెలుపుచున్నాము: ఓయిజు, సెర్రీనదును రణరంగమున ప్రభువదళము ద్విగుణీకృతములచే దాటి పోసినది. శివన్నటిసాయం కాలపు పరాజయములన క్రతువులు అంతటను లొంగిరి. తమ స్థానములకు విడనాడి ఉత్తరముగ తిరోగమనమును చేయనలసినవచ్చిరి. ముఖ్యము దొంగ్వి, సెంటు బినోయిటు, కోర్నూ మెల్లు చె ద్రి సి ను మాం కూలను మురితరథులములను బట్టుకొన్నారము. దక్షిణభాగమున మా సేనలు వెరాను దాటినవి. ఈకాశ్యముగ ముందుకేగినారము. 117 కొండను బట్టుకొన్నారము. పంచదార యంత్రకాలలను గూడ బట్టుకొన్నారము. ఇది రిచీ కోర్టుకు 1500 మీటరులు తూర్పుననున్నది. బండిలసంఖ్య ఇంకను హెచ్చుచున్నది. సెర్రీరంగమున పదవనైవ్యము మొదటి

నైవ్యమునకు తోడ్పడుటచే కొంచెము క్రొత్తలాభములను బడసినది. అసినకు తూర్పు సెర్రీని దాటివారము. జర్మను కందకములలోనికి తొరబడివారము. సిస్సానీకి తూర్పుగా మిగిల్చి ప్రజలమున జర్మనులు భయంకరముగ ప్రతిమాట్టడిని నల్పిరి. కాని మా శత్రువుల్యాలలను బరపి అద్దానిని ప్రతిహత మొనర్చినారము. మాతే 2450 కి మించిన బండిలబిక్కినారు. 25,26 తేదీలయందు సిస్సానీ, చాటూపోర్చీనునకును 51 ఉద్యోగులు మాతే జిక్కిరి.

బ్రిటిషుస్థానము చెక్కుచేదరకమున్నట్లు.

లండను, అక్టోబరు 27:—బ్రిటిషువారిట్లు ప్రకటించుచున్నాము:—గొప్పముట్టడి జరిగినపిదప ఎంగిలి పాంఛేను మట్టుప్రక్కల సేటియుద్ధము క్రతువులు ప్రతిమాట్టడినినల్పిరి. చాలమంది రణరంగమునకు బలి అయిరి. హతశేఖులు వెనుకకుపోయిరి. మాస్థానములేవియు చెక్కుచెదరలేదు. ఆర్మీగ్ని ను చుట్టుప్రక్కల ఇంకొక ప్రతియుద్ధమును ప్రతిహత మొనర్చి క్రతువులకు ఆసారముగ నష్టమును కలగజేసినారము.

బ్రిటిషువైమానికుల పోరు

లండను, అక్టోబరు 27:—బ్రిటిషు వైమానికవర్గమువారిట్లు తెలుపుచున్నాము:—ముఖ్యముగ యినుపదారులమీద జరుకరముగ 26 తేదీన 8 1/2 టన్నుల బొంబులను బంపినారము. 8 క్రతువిమానములను నాశన మొనర్చినారము. మూడింటిని పనికిరాకుండగజేసి క్రిందకు భారదోలివారము. 9 బ్రిటిషువిమానములు కనిపించుటలేదు. రాత్రి సుచరించు మావైమానికులు 8 టన్నుల బొంబులను బరపినారు. మా విమానము లన్నియు తిరిగివచ్చినవి.

వైస్సాటి విమానకాలను ముట్టడించుట

27 తేదీన వైస్సాటి విమానకాలను ఇండి పెండెంటు వైమానిక దళమువారు ఘోరముగ ముట్టడించిరి. లక్ష్యస్థానములపై బొంబులు పడి పగిలినవి. మావిమానములన్నియు తిరిగివచ్చినవి.

అమెరికను విజయములు

లండను, అక్టోబరు 27:—అమెరికను శిబిరములనుండి రూటరు విలేఖకు డిట్లు 26 తేదీన తెల్పినారు. అమెరికనులు అతిప్రళయముగ పోరిరి. కొంచెము ముందుకేగిరి. వీరి విజయములు ముఖ్యమైనవి. ముఖ్యముగ వామభాగమున మంచి అనుకూలముగ ఉన్నతప్రదేశము చిక్కినది.

లండను, అక్టోబరు 28:—గత రాత్రి పరాసులు ఇట్లు తెల్పిరి:—క్రతువులను మావేగు సేనలు వెన్నంటినవి. 25 కిలో మీటరుల దూరమువరకు క్రతువులు సెర్రీ, ఓయిజునదును వెనుకకు పోవుచునేయుండిరి. కొన్నిచోట్ల మేము 8 కిలో మీటరులవరకు ముందుకేగినారము. పోహోను, ప్రోయిక్సు, మ్యాక్సిగ్నిలను బట్టుకొన్నారము. వైజుసరిహద్దులవరకు ముందుకుపోతిమి. దక్షిణమున బెర్టీ యగ్ని మాంటు ఆడవి ల్యాండ్ ఫేపాకజీ - మాం కూ లీ-చు వుం మాంటిగ్ని సర్ క్రెసీకి పడమరగను వైజు-మారల్యరస్తాను సమీపించుచున్నారము. వెక్కుమందిని బండిలుగ గొంటిమి. చాల రణసామగ్రిగూడ వశమైనది. 24 తేదీనుండి 3700 మంది చిక్కిరి. కొల్లబెట్టబడిన సాత్తుగూడ దొరకినది. 20 ఫింగులు గూడ లభించినవి. వందలకొలది నురఫిరంగులు కూడ దొరకినవి. 10 వ వైశ్యము క్రతువులను ఉత్తరముఖముగ నెట్టుచున్నయది. క్రెసీ-సర్-సెర్రీని ఆక్రమించుకొన్నారము. రెండు రోజుల యుద్ధములన క్రతువులు హెర్మికో ప్రాస్తునకును హండింగు స్థానమును విడనాడవలసి వచ్చినవి. క్రతువులను వెన్నంటుచున్నారము.

క్రతువులకు ఊపిరి తిరుగుటలేదు

లండను, అక్టోబరు 27:—బ్రిటిషు శిబిరములనుండి రూటరు విలేఖకుడిట్లు తంతి నంపినాడు:—5 బ్రిటిషు పటాలములు జర్మనులతో పోరుచున్నవి. జర్మనులకు ఊపిరిని అడని ముట్ట లేదు. మార్కులు అడవి దగ్గర లీకొట్టూ మాబూజినదు మ మొండియుద్ధము జరిగినది. ఇవట విషవాయువును పగిలూగించిరి. క్రతుని రోధమును సరకు జేయక ముందుకు పోవుచున్నారము. కదవరంగమున బడియున్న జర్మను మృత కబళరములను గాంచిన యుద్ధతీతము నిరోధాతీతములు తెల్లమగును. మా పురోగమనమును అరికట్టుటకు జర్మనులు వరదలతో ముంచెత్తజూచుచున్నారు. కాని మా యద్వప్తవశమున వీరి ప్రవాహములు అప్పుకొనిపోవుచున్నవి. ఎండిపోవుటచే మాకేమియు చిక్కుగలేదు.

ఆంగ్ల విజయము.

లండన్, ఆక్టోబరు 27:— 27వ తేదీ ప్రాచీనములైన క్రైస్తవ నోడించి నూలములను వారసునకును. మార్కుల రెక్కల ఆడపుల సమీపమున మామకొంత అభివృద్ధి లిగినది.

ఇటలీ

ఇటలీ యవస్థాపనము.

లండన్, ఆక్టోబరు 27:— ఇటలీ రంగమునుండి బ్రిటిషు వారిట్లు తెలుసుకొన్నారు:— నేటి యుద్ధమును 6-45 గంటలకు గ్రే, ఫ్రె, డి, పారిస్-పిరిలో వియత్నకర్షక పదన ఇటలీ దైవము కావనా నేనాని క్రొంద మట్టిడిని ప్రారంభించినది. దీనిని జయము ఇటలీ దైవములు క్రైస్తవోధమున జయించిరి. వారు భోగమున బ్రిటిషువారుగూడ నిరోధమున ప్రతివాత మొనర్చి కామనకొన్ని ప్రాసము వైపున ముందుకేగినారు.

స్థానములు బ్రిటిషువారి వశమగుట

లండన్, ఆక్టోబరు 28:— ఇటలీనుండి బ్రిటిషువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:— సదన దైవమునకు జయము కల్గినది. సదికి తూర్పున ఇటలీవారు బ్రిటిషువారి వెంటనే పోవుచు బెజ్జిఫోర్స్లను నోటిలను బట్టుకొనెను. పక్షలు 2 కేలకంటే ఎక్కువగ బండిల మాచేడిగిరి.

అంతయు సరళిగనే యున్నది

లండన్, ఆక్టోబరు 27:— ఇటలీరంగమునుండి కొంత మంది సమాచారము నేడువచ్చినది. మిక్రిమండలి తా మను కొన్న స్థానములను చాలవరకు పట్టుకొన్నారు. అంతయు కానుగ నే జరుగుచున్నది.

జర్మనీ

తాత్కాలికపు సంధి సూచనలకై

ఎదురుచూచుచుండుట.

లండన్, ఆక్టోబరు 28:— ప్రెస్ బెంటు విల్సనుగారికి జర్మను లిట్లు ప్రత్యుత్తరమిరి:— ప్రెస్ బెంటు విల్సనుగారి ప్రత్యుత్తరమును జర్మను ప్రభుత్వమువారు గౌరవించినారు. జర్మను రాజ్యాంగనిర్మాణమునందు గొప్పమాట్టున చేయబడినదియు ఇంకను చేయబడుచున్న పనియు విల్సనుగారికి తెలియజేయబడినది. సంధి ప్రయత్నము లన్నిటిని ప్రజాప్రతినిధి ప్రభుత్వమువారే జరుపుచున్నారు. అన్ని సంగతులను పరిష్కరించుటకు వీలకే కాదుగలను. సాంప్రదామికాధికారులు గూడ వీలయితే కలసిపోయిచెదరు. విల్సనుగారు ప్రకటించిన పనికి జర్మను ప్రభుత్వమువారు వ్యాయుగు సంధికి ఎదురుచూచుచున్నారు.

(సం) డాక్టరు సోల్సు

విచేతకార్యదర్శి.

విల్సనుగారి కడపటి ప్రత్యుత్తరము

పరాసు పత్రికవ్యాఖ్యలు

పార్లమెంటు సెటిక

లండన్, ఆక్టోబరు 27:— విల్సనుగారి మరతులను అంగీకరించినట్లు జర్మనులు నడించుచున్న యుద్ధము. ఇంకొక మూల తాత్కాలిక యుద్ధవిధానము వర్తకును, సంధి వర్తకును మడి పెట్టుచున్నారు. తాత్కాలిక యుద్ధవిధానమునకు, సంధికిని సంబంధములేదు. చెందుచు వేర్వేరుగ నిర్ణయించబడవలసిన విషయములు. ఇదంతయు జర్మనుల టెక్నికలనుగాని జేరొందుగాదు.

జర్మనులకై వ్యాఖ్యలు.

మిట్టెజి జ్యూటంగు

లండన్, ఆక్టోబరు 27:— రోవే దగ్గర బ్రిటిషువారి తరపున బెల్జియను ప్రజలు పోరిరి. బ్రిటిషువారు యుద్ధ ప్రయత్నము లొనర్చినచో జర్మనులు గూడ కలనవర్తకు దీని కొని వారుగూడ సమర ప్రయత్నములను జరుప వలసి యుండును.

వినిపివెను పార్లమెంటు జ్యూటంగు

విల్సనుగారి ప్రత్యుత్తరము సమంజసముగ లేదు. జిత్తు

లతో గూడుకొన్నదిగ నున్నది. విశ్వశీలముగాను.

వీజు జ్యూటంగు

ఎంతసేపును జర్మనులను బంధించవలయునన్న మాటయే గాని జర్మనులకు సంధివలన ఎట్టిసంతోషము, ఆపాయము కలుగ జాలవని విల్సనుగారి భావమును ఇచ్చుటలేదు.

కోయినిస్టిన్స్ జ్యూటంగు

తమవిజయమును జూచుకొని ఉల్లాసముగాను మరతులను గోరుచున్నారని నిజముగ మా కడ నెట్టి మరతులను గోరవలయునో వారు తెలుపలేదు. ఈ విషయమును జర్మనుల ప్రత్యుత్తరమే సందియములేకుండగ తెలుపును.

నాన్సుడిట్టి ఆఫ్రిమిక్ జ్యూటంగు

లండన్, ఆక్టోబరు 27:— తాత్కాలిక యుద్ధవిధానమును నమ్ముకొని జర్మనులు క్రొత్త ప్రభుత్వమును ప్రవేశపెట్టజాలరు. తన విధానము ననుసరించి సంధిరాయభారములకు మిక్రిమండలిని విల్సనుగారు ప్రోత్సహించవలయును.

కోయినిస్టిన్స్ జ్యూటంగు

సాంప్రదామికాధికారుల పతనమునే గోరుదురో లేక వారాక్రమించుకొనిన ప్రవేశములను ఖాళీ చేయగోరదరో తెలియదు. సంగతులన్నియు వీటిపై ఆధారపడియుండును.

ప్రాంతపాట్ల జ్యూటంగు

నెపోలియను తర్వాత జర్మనీకి విల్సనుగారి ప్రత్యుత్తరమువలన కలిగిన మ్యాసెరి ఇంటివిశేషముగ ఎన్నడును జరుగలేదు. పరిస్థితులను చక్కగ యోచించు వని నిర్బంధించుట కేవలము మ్యాసెరిగాని జేరొందుగాదు.

యూ. ఎస్. ప్రజాప్రతినిధి సంఘము.

లండన్, ఆక్టోబరు 27:— తాము సూచించినవిధానమున అంగీకరించినచో సవరణ ఎన్నికలలో ప్రజాస్వామ్యవాదుల సభను సమాజే పరచవలయునని విల్సనుగారు ప్రజలుజోగిరి. ప్రజాప్రతినిధి సంఘము కల్గినచో పూర్వముకంటే ఎక్కువగ యుద్ధమును మరొక తీర్మానముగ ఉత్సాహముతోనే జరుపవచ్చు. జర్మనులు ఎట్టిమరతులను గోరకయే లోబడవలయునని ప్రజాప్రతినిధి సంఘమువారు పట్టుపట్టిరి.

'యూ' పడవల సైన్యలేర్పడవలను చూపుట.

లండన్, ఆక్టోబరు 27:— 'యూ' పడవల సైన్యలేర్పడవలలో దక్షిణ యుద్ధముగ పోవుచుండ వేయి జూచినవారి పని స్థావరము దగ్గర కొంతమంది నావికులు చెల్లిరి.

జర్మను ప్రత్యుత్తరమునకై మిక్రిమండలి

ఎదురుచూచుట.

లండన్, ఆక్టోబరు 27:— విల్సను గారి అంత్యలేఖకు జర్మనులు ప్రత్యుత్తర మొసంగినగాని తాత్కాలిక యుద్ధ విధానపు మరతులను మిక్రిమండలి ప్రకటించరని రూటుకు తెలుపుచున్నారు.

లూడెక్ డార్ను సేనాని భిక్షరపు జేయబడినట్లు తెలియచున్నదిగాని రాజీనామా మాట నిజముగాదు.

జనరలు వాను సైన్య.

లండన్, ఆక్టోబరు 28:— వెనుక మెకస్సుకుకు సమాచారముగిగానున్న జనరలు సైన్యము లూడెక్ డార్ను స్థానమున నియమించిరి.

కెయిజరును నిందించుట

లండన్, ఆక్టోబరు 28:— కెయిజరు జూరవకంపిస సంతకమునకు రిచిస్తాను సభలో మాట్లాడుచు స్వాతంత్ర్య సాంఘికవాది హెన్రీ లెజీ పోరు నిందించెను. ఈ సంతకము ఇంగ్లండును కయ్యమునకు పిలిచినట్లును నున్న దని నడువదగు. ఏకరాజ పరిపాలనా విధానములయొ పోవలయుననెను. అధికారుల సాంఘికవాదుల ఆశయము లన్నియు ఫలించు ననెను.

ఆస్ట్రోహంగరీ విల్సను నభిప్రాయమును

అంగీకరించుట

లండన్, ఆక్టోబరు 28:— విల్సనుగారి యభిప్రాయముల నన్నిటిని అంగీకరించినవారని ఆస్ట్రోహంగరీ ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. ఇతరుల రాయభారముల పర్యవసానముతో తమ కడనరము లేదనిరి. ఆస్ట్రోహంగరీ రంగములందు సంధిరాయ భారములు తాత్కాలిక యుద్ధవిధానములను చర్చించవలసియున్నది. తక్షణమే తాత్కాలిక సంధి కావలయు ననిరి.

లూడెక్ డార్ను రాజీనామా నిచ్చుటచే జర్మనీలో గొప్పకలకరము బయలుదేరినది. హెన్రీ లెజీ బర్నూడ వీరివారి నే పట్టు పగకొనుచున్నారు. ఈ సంగతులన్నియు జర్మనుల ప్రతిజ్ఞ కే క్రింగ రంగమునకెదిరి. లూడెక్ డార్ను స్థానే ఎవరి నియమించబడునురో తెలియలేదు.

క్రొత్తజర్మను ప్రభుత్వపు యుక్తి.

స్వతంత్రజర్మనులయందు తమ స్థానము భద్రపరచుట కొనసాగి క్రొత్త జర్మను ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారని పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. జాక్కుల సోషలు గారు విల్సనుగారి మరతులను అంగీకరించుచున్న రావయ్యను. మిక్రిమండలిని తాత్కాలిక యుద్ధవిధానమునకై ప్రభుత్వమునకు యొందవచ్చును. ఈలోపున ఈయనకాశీమునిగాని తమ వంశమున కాపాడుకొనుటకు కడపటి ప్రయత్నమునకై ప్రయత్నించు చుండవచ్చును. దీనికి ప్రజలను పురికొల్పవచ్చును. ప్రభుత్వమువారి నిరంతరము అంగీకరించినపుడు వారి వ్యవస్థ అదైర్భ్యముగ నుండునని అనుకొనుచున్నారు.

ఆస్ట్రోహంగరీ

ఆస్ట్రోహంగరీ సేనల తగ్గించుట.

అమెస్టరుడింగ్, ఆక్టోబరు 27:— ఆస్ట్రోహంగరీ సేన తగ్గించుటలో అధికారులకు తోడ్పడవలెనని సేనాంధుమున యుద్ధమంత్రి నడివెనని వియన్నానుండి వార్తవచ్చెను.

హంగరీ స్వాతంత్ర్యము

నూతన హంగరీ ప్రజాపక్షను ఏర్పరచుటకును హంగరీ స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించుటకును కాంటుకరోలిగానిని నియమించెదరు. హంగరీకి కారలుచక్రవర్తి వెల్లేజు. అచట కొంత కాలముండునని వార్తగూడ ముఖ్యమైనదిగా నున్నది.

హంగరీని కోరికలు

వెంటనే సంధి రాయబారులను నడుపవలెను రాజులు బుడాపెట్టులోనుండవలెను. స్వతంత్రవిచేత మంత్రివర్గ మేర్పడవలెను. జర్మనీలో మైత్రిని వదలవలెను. ఇట్లు విరతనము వారు జేయవలెనే నేనెచేసెదనని డాక్టరు వెల్లేజు రాజీనామా సంగీకరింపక పూర్వము కాంటుకరోలి హంగరీ ప్రజలసభలో నడివెన.

సేనలను రణముఖమునుండి రప్పించుట.

రణముఖమునుండి సేనలను రప్పించవలెనని జర్మన్ ప్రతినిధులు కోరగా యుద్ధమంత్రి అందుల కంగీకరింపలేదు. సమాధానముతోను యుద్ధాపహ్నుకు ప్రజాసత్తాకముతోను రాష్ట్రపునర్నిర్మాణమును జరుపవలెను. అన్ని జాతులవారి రాజకీయాశయములను పూర్తిగా నెరవేరగలవు. పూర్వము లో తిరుగుబడిన సేన లొంగినది. అచట కారముగా నున్న దని యుద్ధమంత్రి నడివెన.

ఆస్ట్రోహంగరీ విప్లవభీతి.

లండన్, ఆక్టోబరు 28:— ఆస్ట్రోహంగరీ అప్పహ్యకులందును భీతిలి బుడాపెట్టు సమీపమున చాలూగోడోలో నున్నారు. కారలు చక్రవర్తి డిరెక్టుకుకు వెళ్లనున్నారు. వియన్నాలో విప్లవము కలుగునట్లున్నది. 28 వ తేదీని బుడాపెట్టులో కాథలిక్ కేతువారి క్లబ్బులో వైవిధ్య కార్యకంఠ మేర్పరచబడినది 200 మంది యుద్ధోగము కాంతి సందంభమును గావించిరి.

బాల్కను

లండన్, ఆక్టోబరు 28:— క్రైస్తవులెంత ప్రభువునుగ నిరోధించుచున్నను మేము ముందుకేగుచున్న యుద్ధమున మని తూర్పురంగమునుండి పరాములు తెలుపుచున్నారు. 28 తేదీని సర్బియనులు క్రాగుజ వటజుకు దక్షిణమునున్న కొండలను జేరిరి. వరకలోయలుగూడ కప్రికా నలిపాడులను జేరిరి. వెనుకకు పోవుచున్న ఆస్ట్రో జర్మనులు నడుకరాని ఘోరకృత్యములను జేయుచున్నారు.

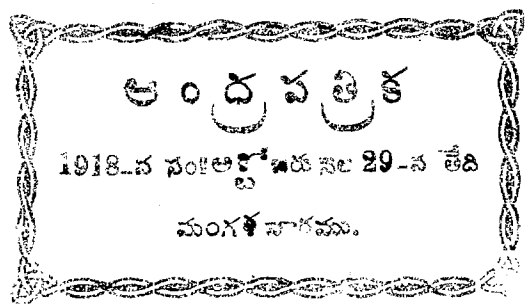
చీనా

చీనావారి రుణము

లండన్, ఆక్టోబరు 28:— 10 ఏండ్లనాటికా 100 కిలొగ్రామునకై మొత్తము 6 లక్షల పౌనలు క వలెనగా ఈ నెల 21,22 తేదీలలోనే కావలసిన మొత్తముకంటే చాలాగా చేరారనిరి.

దక్షిణాఫ్రికాలో విప్లవరము

ఇంకను అచటచట వ్యాధి ప్రభువుగ నున్నను జవాన్సుబర్గ కేపువును, కింబల్లోలో తగ్గుచున్నట్లున్నది లెంతి వార్తవచ్చినది. గతవారమున జవాన్సుబర్గలో 600 మందియు కింబల్లోలో 4000 మందియు (వీరిలో 600 మంది పాశ్చాత్యులు) చనిపోయిరి.

జర్నలిజేషన్ పుష్టి.

జర్నలిజేషన్ పుష్టి నావాటికి నుర్బర మగు చున్నది. కాల స్వభావమును, ప్రాపంచిక శక్తులును, మిత్రమండలివారి విజయములును ఆ దేశము నందలి నిరంకుశాధికార ప్రభుత్వమునకు ప్రజల ప్రతికూలములు గల్పించుచున్నవి. నైనికాధికారుల వశమై యున్న ప్రభుత్వాధికారము ప్రజాహాస్య గతమై, కెయిజరును, కెయిజరు పక్షమువారును పదచ్యుతు లగుట కాశ్చర్యకాంతి కల్పవనరము. జర్నలుల వాగ్దానములవలన ప్రపంచమునకు విశ్వాసము లేకపోవుటచే ఆ దేశము శాంతికి భంగకరముగ వర్తించుట సిద్ధియందుండుటవసరమని విల్సనుగారు తెలిపియుండిరి. ఈ మధ్య జర్నను నైనిక పక్షవలంబులు తమ దేశపాలనా విధానమును మార్పులు గావించబడుచున్నవనియు, ఇందు మూలమున ప్రజలకు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము ప్రసాదిత మగుననియు, నైనికపరిపాలనము మార్పు జెందింపబడుననియు విల్సనుగారి కెరుకపరిచి, తన్మూలమున సందిని బడయజాలిరి. కాని, విల్సనుగారు వీరి మాయావాగ్దార జిక్కిరి, నిజపరిస్థితుల నిండుక గ్రహించి, ఆ రాజకీయ పక్ష మార్పిలవలన జర్నను ప్రజల హితవునకు యగు ప్రభుత్వము స్థాపితమైనట్లే లోచుటలేదని తెలిపియుండిరి. ఇందుచే అధికార మింకను ప్రస్తుత సంగ్రామమునకు బాధ్యులగువారి హస్తములయందే కేంద్రీకృతమై యున్నదని యెల్లరకు స్ఫురింపకమానము. జర్నను ప్రజల అభిప్రాయముల దృఢీకరించి, నైనిక పక్షమువారు తమ యిచ్చవచ్చునటుల వర్తించుట కీ నూతన రాజకీయ సంస్కరణములవలన నెట్టి నిరోధమును గలుగునట్లు తలంప విలు లేకున్నది. అందుమూలముననే, ప్రస్తుత సంగ్రామ నిర్వాహకులతో తన కెట్టి ప్రవక్తయై లేవనియు, జర్నను పరిపాలనాధికారము గల ప్రజాప్రతినిధి ప్రభుత్వముతోడనే గాని యితరులతో తాను సంధి కొడంబడ ననియు, విల్సనుగారు నిష్కర్ష గ దెలిపియుండిరి. ఈ ప్రత్యుత్తరము జర్నను నిరంకుశాధికారులకును, కొన్ని జర్నను పత్రికలకును సహజముగనే ఆకాశభంగమును గలిగించినది. కాని అందొక పత్రిక మాత్రము, ప్రజాస్వామ్యము జర్నని దేశమున వ్యాప్తమగునెడల విల్సనుగారు సంతృప్తి నొందుదురను, సత్యమును గ్రహించినది. ఇవి యిటులుండగా జర్నను ప్రజల అభిప్రాయములయందు కూడ చాల పరివర్తనము గలిగి, యెక్కువ రాజకీయ సంస్కరణములు ప్రసాదితము లగుటకు లోబ్ధమవుచున్నది. రిక్టాగనులో జరిగిన చర్చయందు కాన్ఫరెన్స్ సభ్యులు రాజకీయ పు మార్పుల తీర్మానముగ బహుశాదని వచించి యుండిరి. కాని, పాక్షిక వాదులు మాత్ర మి సంస్కరణ ప్రసాద మిత్యుత్పముగ నున్నదని ప్రకటించిరి. కావున, వైసువాస్థులగు వాడు పేరురు, రాజ్యాంగ యంత్రము నాకస్మికముగ మార్పు నొందించుట ముసాధ్య మనియు, ఇతను యెక్కువ సంస్కరణము లొసంగబడు వనియు వాగ్దానము లొసంగి

యుండెను. కాని ఈ వాగ్దానము లేన్నడు కార్య రూపము దాల్చునున్న పూ వివరి కెరుక? మరియు, కాన్ఫరెన్స్ ప్రతిరోధ మెల్లడల వ్యక్తమగు చున్నది. నైనికాధికారులు సివిలు ప్రభుత్వమునకు లోబడి యుండవలె ననేక యొకవిల్లు రిక్టాగనులో అధిక సంఖ్యాకులచే నామోదితమైయుండెను. కాన్ఫరెన్స్ ప్రతినిధికి ప్రజలనిరోధముల గల్పించియు విఫలమనోభు లైరి. ఇందుమూలమున ప్రజాధికార వ్యాపనమునకు ప్రస్తుతాధికారుల తంత ప్రతికూలముగ నుండిరో తేటతెల్లము కాగలదు. ఇంతేగాక, జర్నను అధికారులు విల్సనుగారు నిర్వచించిన యుద్ధాధిపత్యమునకు లగు మూత్రములను అల్పరాజ్యవిషయనిర్ణయమున ననువర్తింప జేయుట కంగీకరించుట లేదనుటకు నిదర్శనము లనేకములు గాన్పించుచున్నవి. వార్త మెల్లవిగ్గునకు స్వయంనిర్ణయ మూత్రము ననువర్తింపజేయ వలసినదని దేవిషు డిప్యూటీ వాంఛించి యుండెను. జర్నను నిరంకుశమున పడరాని కష్టముల ననుభవించుచుండిన పోలిషువా రిస్మాత్రానుసరణముగనే తమ దేశ సమస్యల పరిష్కరింపవలసిన దని కోరుచున్నారు. కాని, డాక్టరు నోల్సు వీనికి తగిన ప్రత్యుత్తరము నొసంగక వెనుక ముందు లాలోచించుచు మిన్నకుండుటవలన అల్ప రాజ్యముల పట్ల జర్నను భావ మింకను మార లేదని ప్రస్తుట మగుచున్నది. ఇట్టి మార్పు జరుగకుండ గనే శాంతి చేకూరుట ప్రపంచ షేమమునకు లాభదాయకము కాదని వేరే చెప్ప నవసరము లేదు.

జర్నను రాజకీయ పుష్టి మాత్రమే క్లిష్ట భూయిష్ట మగునెడల కెయిజరు లక్ష్యము జేయక యుండును. కాని అధిక సిద్ధిగతులు కూడ మిగుల నిస్పృహకు కారణభూతములగుచున్నవి. మాంసము దేశమున చాల తగ్గిపోయినదనియు, అందుచే యిది ప్రజలకు అల్పపరిమాణముగ నిచ్చుటకల్ప మగుననియు గత జూలై నెలలోనే జర్నను ఆహార పదార్థాధికారి ప్రకటించి యుండెను. ఆగస్టునెల నుండి అక్టోబరునెలవరకు నాలుగు వారములలో మాంసాహార భక్షణము జేయరాదని శాసించబడెను. వీధులలో పక్షి తములై వడియున్న రొట్టి ముక్కలు మున్నగు వానిని సేకరించుటకు తగిన యేర్పాటులకు నైనికాధికారి గావించు చుండెనను వార్తవలన, జర్ననులు ఆహార పదార్థములు లభ్యము కాక యెంతటి హింసాస్థితియం దుండిరో యెల్లరును యూహించుకొనవచ్చును. ఇంతకు పూర్వము 4 పౌనుల 4 $\frac{1}{2}$ బౌన్సుల వంతున నొసంగబడు ఆహారపదార్థము లిప్పుడు 3 పౌనుల 13 $\frac{1}{2}$ బౌన్సులవరకు తగ్గింపబడినవి. ఆహారపదార్థము లలో జర్ననుల కత్యవసరమగు బంగాళాదుంపలు యిదివరకు 7 పౌనుల వంతున నీయబడుచుండినను యిప్పుడు 1 పౌను వంతున మాత్రమే ప్రతి వ్యక్తికిని యొసంగబడుచుండెను. పంటలు కూడ హించి సిద్ధియందు లేవు. ఆహార పదార్థముల ధర లవరిమితముగ, నూటికి 50కి వంతున పెరిగినవి. డక్రేయిను నుండి లభించునని తలంపబడిన బియ్యము లా దేశము లరాజకీయగ నుండుటచే జర్ననులకు లభ్యములు కాలేదు. అందుచే ఆస్త్రియా హంగేరి దేశము కూడ యామవీడితయై, జర్ననులకు దుస్థితి ననుభవించవలసి వచ్చుచున్నది. ఇందువలన జర్నను, ఆస్త్రియా దేశములలో నల్లరులు పెచ్చు పెరుగుచున్నవి; సమ్మె కట్టులు వృద్ధియగుచున్నవి. అందు ముఖ్యముగ జర్ననిదేశమున వివిధభాగములయందు అల్లరులు విప్యంభించి, అనేకుల మరణములకు కారణ

భూతము లగుచున్నవి. మందు గుండు సామానుల జేయుటకు వలయు అవకాశ పదార్థములు లేక పోవుటవలన, క్రూపుకర్మగారమున ననేకమంది కూలీలు తొలగింపబడుటచే, ఈ అల్లరు లింకను తృప్తియగుట తథ్యమని యూహించవలసియున్నది.

ఇక, మిత్రమండలివారికి వివిధభాగములలో విజయవరంగరలు చేకూరుచుండుటవలన జర్నను దేశమున నిరాశ ద్విగుణీకృత మగు చున్నది. జర్ననులు మిత్రమండలివారి కెదురాడజాలక, ఆయు, సైనికమునుండి వెనుకంజవేయవలసి వచ్చినది. వేల వ్వి నీసుకు దక్షిణమున నున్న ఆస్త్రిను, హబ్స్బర్గ్ దేశములు బ్రిటిషువారి వశమైవి. మోర్మలు అడవివర్గ జర్ననులు విష వాయువులతో తీవ్రముగ బ్రిటిషువారిని గవిసిరి గాని ప్రయోజనము లేకపోయినది. అలె ప్సీ మిత్రమండలివారి చేజిక్కినది. ఆల్బేనియా రంగమున గూడ మాంటు గోసా మున్నగు స్థలముల యందు జరిగిన సమరమున మిత్రమండలికి సంపూర్ణముగ విజయము లభ్యమైనది. పయోనీ యరు పక్షి కా విలేజురి దెలిపినటుల జర్నను తొనిది వరకాక్రమించిన ప్రదేశములను మిత్రమండలి విజయములవలన క్రమక్రమముగ విడిపోవలసి వచ్చుచున్నది. బెల్జియను తీరముతయు శత్రువులచే వదలివేయబడు చున్నది.

ఈ విషయములబట్టి చూచినయెడల జర్నను దేశము సంగ్రామము నింక చాలకాలము కొన సాగించుట దుర్లభమని లోపకపోదు. అన్ని దిక్కులనుండియు ప్రబలనిరోధములు వచ్చుచుండినను జర్నను నిరంకుశాధికార స్వభావము మారకుండు టాశ్చర్యజనకము. కాని యిప్పు డిప్పు డి విషయమున సంచలనము కలుగుచున్నది. ఇది స పూర్ణమగుటకు మిత్రమండలి విజయములే ప్రధాన కారణములు. జర్నను స్వభావ మింతవంతు మన నంతము నొందక ప్రపంచ కాశ్చర్యకాంతి స్థాపనము దుర్లభము.

సి వి లు కోర్టులు

మదరాసు రాజధానియందలి సివిలు కోర్టుల 1917-వ సం॥ కార్య నివేదికము మా కార్యా లయము జేరినది. ఈ సంవత్సరాంతమున కీర్వాన్మున నొకమైకోర్టును, ఒక ప్రెసిడెన్సీ స్టాంపుకాజు కోర్టును, ఒక సిటీ సివిలు కోర్టును, 25 జిల్లా కోర్టులును, 30 సబ్ జడ్జి కోర్టులును, 156 జిల్లామునగలు కోర్టులును, 127 రివెన్యూ కోర్టులును గలవు. ఈ వత్సరమున నీ కోర్టులలో విచారణకు దాఖలు చేయబడిన కేసుల సంఖ్య 516,734. ఇది గత రెండు వత్సరముల కంటెను తక్కువగ నుండుట సంతోషదాయకమే! కాని మన మీసంఖ్యలుబట్టి పరిశీలించినయెడల 80 మంది కొక కేసు వంతున నుండుటచేతను, ముఖ్యపట్టణమున 30 మంది కొక కేసు వంతున నుండుటచేతను, ఇవి అత్యధికము గనే యున్నవని అంగీకరింపక తప్పదు. ఈ వత్సరమున విచారణకు వచ్చిన కేసులలో నూటికి 77.76 వంతున వాదిపక్షమున తీర్పుచేయబడుటచే కేవలకలహాప్రేరేతులై జనులు న్యాయస్థానములకు బోవుట లేదని తేటతెల్ల మగుచున్నది.

ఈ వత్సరము విలేజి కోర్టులలో వేయబడిన కేసుల సంఖ్య తగ్గుచున్నది. ఇందుల కెట్టి శాసన నిర్బంధమును లేకుండుటయే కారణమని నిశ్చయముగ చెప్పవచ్చును. కాని, బెంచి కోర్టువారు విచారించు కేసులసంఖ్య వృద్ధియగుట తృప్తికరము. రివెన్యూ కోర్టులలోనున్న కేసులసంఖ్య ఈవత్సరమున 23,609 పరకును వృద్ధి జెందినది. ఇవి మధుర

అంధజాతీయకథాశాల!!

దీపావళిపండుగ!

(1845)

అంధ్రులందరును తమ శక్తివంచన లేక పండుగదివసమున బందరు జాతీయ కథాశాలకు కానుకల సమర్పించి, ఆంధ్రమాతను పూజించు బాధ్యతలు.

(2044), తిరుచువాపల్లి (1925), కృష్ణా (725) మండలములలో హెచ్చుచున్నవి. రామవాడు (748), నల్లూరు (577), సేలము (387), మండలములలో తగ్గుచున్నవి. కర్నూలు మండలమున నిట్టి కేసు లేమియు లేవు. బళ్లారిలో నొకటియు, కడపలో 4 ను యీ విషయములగు కేసులు గానవచ్చుచున్నవి. కాని, యీ కేసుల తీర్పు చెప్పనక్కటికి ఆగు కాలవ్యయ మతి అసంతృప్తి కరముగ నున్నది. వాదించబడిన కేసు 1-కి తీర్పు చెప్పనక్కటికి నగుటన 197 దినములు నిట్లుచున్నవి. ఇందు మూలమున ప్రజలకు గలగు కష్టముల నూర్చి వేరే నుడువ నవసరము లేదు. కార్య నిర్వాహక శాఖయు, న్యాయ శాఖయు విభాజ్యము లగువరకును యిట్టి చిక్కులు తగ్గజాల వనుట కిది ప్రత్యక్ష నిదర్శనము. జిల్లా ముససబు, సబు జడ్జి కోర్టులలో నీ వత్సరమున కేసుల సంఖ్య తగ్గినను, ఇదివరకు నిలవయుండిన కేసుల మొత్తము యథాస్థితియందే యుండుట సంతుష్టిదాయకముగ లేదు. సాధారణముగ నొక కేసు ముససబు కోర్టులో విచారణ లగునప్పటికి 512 దినములు పట్టుచున్నది. ఇట్టి అసంతృప్తికారక పరిస్థితుల వారిని, వారిని తొలగించు విధానములను తెలియకరప వలయునని జిల్లా జడ్జిలకు హైకోర్టు జూరు నూచించుచున్నారు. ఇందుమూలమున కొంతలాభము కలుగు నని తలంచుచున్నాము. సబుకోర్టులో విచారణకు వచ్చు కేసులు మిగుల కష్టముగ నుండుటచే కాలపరిమితి యెక్కువగుటకు కారణమును హేతువు తృప్తికరముగ లేదు. గత వత్సరమున నీ విషయమునూర్చి మిగుల జాగరూకతతో వర్తించవలసినదని హైకోర్టువారు వీరిని హెచ్చరించి యుండినను తన్మూలమున నీ వత్సరమున నెట్టి ఫలితమును యొనగూడలేదు. జిల్లా కోర్టుల కార్య నిర్వహణము సంతుష్టికరముగ నున్నది చెప్ప నగును. ఈ వత్సరమున ఒక జిల్లా జడ్జి సినిమా కేసు విచారణకు 125 దినములు విలయోగించ గలిగెను. ఈ సంఖ్య గతవత్సరమునకంటె యెక్కుడుగ నుండు టామోదకరము. కాని యిచ్చట కూడ నొక కేసు తీర్పు చెప్పబడు నగుటన 474 దినములు పట్టుటవలన చిక్కులు కలుగుచున్నవని యొప్పుకొనక తప్పదు. హైకోర్టులో నీ సంవత్సరమున 517 కేసులు చేరినవి. ఇవి గత వత్సరమునకంటె కొంచెము హెచ్చినవి. విచారించబడిన కేసు తీర్పు చెప్పబడిన 331 దినములు పట్టుచున్నవి. దివానాదరఖాస్తుల సంఖ్య పైధి యగుచుండుట విచారదాయకము. ఇతర ప్రదేశములనుండి హైకోర్టునకు వచ్చిన పిప్పిళ్ల సంఖ్య 431 వరకు పెరిగినది. 1916 సంవత్సరమునకు హైకోర్టు జడ్జిలో 170 మంది అడ్వాకేట్లును, 1385 గురు పిప్పిళ్లును, 46 గురు అడ్వాకేట్లను, 1790 మంది ప్రభుత్వ తరగతి ప్రిజర్లును, 1431 మంది రెండవ తరగతి ప్రిజర్లును కలరు. 1917 సంవత్సరమున నూతనముగ 13 గురు అడ్వాకేట్లును, 119 మంది పిప్పిళ్లును, 249 ప్రభుత్వ తరగతి ప్రిజర్లును, 1 రెండవ తరగతి ప్రిజర్లును చేర్చు

కొనబడిరి. 1917 సంవత్సరమున నీ రాజధానియందు 12 లి సివిలు, క్రిమినలు కోర్టుల వలన గు 1,09,70,484 ల ఆదాయము లభించినది. ఇందు లోరు 88,66,774 వ్యయపరుపబడినవి. ఇక రు 21,03,660 లు నిలవ యున్నవి. అప్పులకొరకు కారాగృహశిక్ష విధించబడిన వారి సంఖ్య వృద్ధి యగుచుండుట విచారదాయకము. న్యాయ నిర్వహణ మింకను తక్కువ వ్యయకరముగను, యెక్కువ త్వరితము గను గావించుట ప్రజాక్షేమమున కత్యవసరమని నూచించుచున్నారము.

బొంబాయి రాష్ట్రము

మాంటాగూ - మెక్సుఫర్డు నివేదిక మున నూచితములైన న్యాయత్త ప్రజాయత్త శాఖా నిర్ణయము నూర్చి తమ అప్రాయము తెలుపుచు, బొంబాయి శాసనసభ్యులు సంసిద్ధపరచిన నివేదిక మంతయు రామోద దాయకముగ నున్నది. రాజ్యాంగసంస్కరణవిధానము ప్రకటితమైనతోడనే సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును బొంబాయి రాజధానియందు నెలకొల్పవలయునని వారు కోరియుండిరి. ఇందులకు వారొసంగిన కారణము లెంతయు సమంజసములుగ నున్నవని అంగీకరింపక తప్పదు. ఇతర రాష్ట్రములకంటె నీ రాష్ట్రము విద్యావిషయమున అభివృద్ధి గాంచియున్నది. మ్యూజిసివలు ప్రదేశములలో నిర్బంధవిద్యను గలపడలెననెడి శాసనము వలన అజ్ఞాన మచిరకాలముననే రూపుమాపు గలదు. వాణిజ్యవిషయమున నా రాష్ట్రము గత 50 సంవత్సరములనుండియు మిగుల ప్రఖ్యాతి పొందియో యున్నది. రాజకీయవిషయములలో కూడ నిది ముందంజ వేయుచున్న దనుటకు, మింట్-మోర్ల సంస్కరణములు ప్రసాదితములైన వాటనుండియు శాసనసభలయందు అనధికార సంఖ్యాబాహుళ్యముతోడనే కృషి నలుపుచున్న దనువిషయమే ప్రత్యక్ష నిదర్శనము. బొంబాయిపుర పాలకసంఘము చూపుచున్న కార్యనిర్వహణసామర్థ్యమే వీరు స్థానిక స్వపరిపాలనమున కర్హులని చెప్పక చెప్పుచున్నది. సాంఘికవిభేదములు కూడ అచ్చట లేకుండుట ఐక ప్రత్యేక సూచకమే! ఈ కారణముల వలన బొంబాయి రాష్ట్రమున బాధ్యతాయుత స్వపరిపాలనము జయప్రదముగ నిర్వహించబడునని ఆ రాష్ట్ర శాసనసభ్యులు గావించు వాద మెల్లరకు నామోదదాయకముగ నుండక తప్పదు. తమ పూర్వుల గౌరవమున కనుగుణముగ వర్తించి ఇతర రాష్ట్రజాలకు మార్గదర్శకులైన బొంబాయి రాష్ట్రవాసు లెల్లర గౌరవమునకు పాత్రులు.

వివక్షరము.

వివక్షర మేమియును తగ్గలేదు. అహోబిలోను డిల్లీలోను పాఠశాలలకు కళాశాలలను మూయుదినని. క్యాన్సరులో వ్యాధి ప్రతీయింతున కలదు. రంగూను మెల్బోరులలో గూడ వ్యాధి ప్రబలముగ నున్నది. సే.బి. భారతపూరు జిల్లాలమున నివ్యాధికరణబడినది. భారతీయ సైనికులు కొందరు కృత్రిమంబిరి. క్యాన్సరులలో వ్యాధి తగ్గుచున్నది.

వృత్తాంతములు

కొచ్చిరాజ్యమునందు విద్యుత్ప్రసారమున వంతెనను నై పనునదికి కట్టబడు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

వెల్లింగ్డను దండతులకు పీడుకొల్పటకు ప్రయత్నములు బొంబాయిలో జరుగుచున్నవి.

బొంబాయి నారీమణులుగూడ వెల్లింగ్డను సతికి పీడుకొల్పటకుగూడ ప్రయత్నించుచున్నార.

రంగూనునుండి సింహాశ్వశిక్షకులకు 30 వేల బస్తాల విద్యుత్తు దిగుతుతి యైనది. కాని దిగుమతికలన విద్యుత్తు ఫరలు చాలవరకు తగ్గునని తెలియచున్నది.

క్రిక్టేషనులకు పోలకరము రాజాగారి మరణమునకు చింతిలుచు రామచంద్రపురవాసులు డి. మంజునాథముగారి యాజమాన్యముక్రింద నొక సభను 25-వ తేదీన జరిపి, రాజాగారి బంధువులకు సానుభూతిని జూపిరి.

తిరువాన్కూరు శాసన నిర్మాణసభ నిన్నటి నుండి ప్రారంభమైనది. దివానుగాను సభాధ్యక్షము పోషించిరి. సభలో పురపాలకవ్యవస్థానింపుకానము గురించి చాలా చర్చ జరుగుచున్నది.

సర్ జాను హ్యూవెలు:— మెకపాపేమియా స్థితి గతులను విచారించుట కేర్పడిన సంఘమున హ్యూవెలుగారు గూడ సభ్యులుగా నున్నారు. ఆసంఘమువారు త్వరలో బొంబాయికివచ్చి మెకపాపేమియాకు వెళ్లెదరు.

సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభ:—28-వ తేదీన సభ జరిగినది. సర్ జాను కాంత్వెలగారిని గవర్నరుగారు చాల ప్రశంసించి ఆతడు త్వరలో జరిపి చాలించుకొనునని తెలిపిరి. క్యవసాయదారులకు సహాయ పనుననిరి. వివక్షరమునుగూర్చి గూడ నుడివిరి. మరల డిశంబరు 18-వ తేదీన సభజరుగును.

ఫ్రెంచి శాసన నిర్మాణసభ:—నిన్నటిసాయంత్రము నుండి పురుచ్చేలోజరుగుచున్నది. 20 రూపాయలకు తక్కువ జీతములు తెచ్చుకొనుచున్నవానికి కరవు భక్ష్యుల నిచ్చుటకు దొరకనమువారు ప్రయత్నించుచున్నారని గవర్నరు గారు చెప్పిరి.

బొంబాయిలోని వేదేయనాటకసమాజమువారు, వివక్షరమువే మరణించిన వారి దహనాధ్యముగా సభాసే ఆను నాటకమును ప్రదర్శించి నాటుకువేల రూపాయల విరాళముగా నిచ్చిరి. దహనాధ్యము హోర్నముగాను మున్నగువారు వనూలుచేయుచున్న నిధి కిరితనకు మూడులక్షలరూపాయలకు వైగా వనూలైనది.

దుర్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య ఎం. ఏ. గారు నీపావళి పండుగ సందర్భమున బందరు ఆంధ్రజాతీయ కథాశాలకుగాను చందాల నేర్పాటు చేయబడు సంద్యాల, కర్నూలు, బళ్లారి, కడప, చిత్తూరు, మదనపల్లె వగయిరా ప్రదేశములకు వెళ్లిరి. ఆయాపట్టణములలోని విద్యార్థులు, విద్యార్థిణుల వీరికి తోడ్పడ ప్రార్థించుచున్నారు.

కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుని యెన్నకొక విషయములో అఖిలభారతీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారు చాలశ్రద్ధ వహించవలసి యుండును. సభాధ్యక్షుల నియోజనమునకు మూడుపేరులు వచ్చియున్నవి. వారిలోమంచివారిని సభ్యులువారు యెన్నకొని జేరాభ్యుదయమునకు తోడుబడిన క్రేయోదాయకముగ నుండు నని అమృతబిజుడు పత్రక అభిప్రాయ పడుచున్నది.

గర్భవతికి మరణము:—దీనినవ్యక్తిలో నొక బ్రాహ్మణస్త్రీకి ఏడ్వడ కుడుగుల యొక క్రామ్యునాథాతిక పిప్పివెంట పోవుచుండ లోపలికిపిలచి దాని వేనమునున్న నగలను వారిం చేసి ఆపిల్ల ఆనగతి కనతల్లితో చెప్పెదననగా వాని గొంతు పిరికివందెను. ఆ వేరవల రుజువైనది. పొంకికికి మరణదండన విధించబడినది కాని ఆమె నియగర్భవతిగా చుండుటచే ప్రసవ మగువరకును మరణదండన నిలుపబడినది.

నేత్ర యంత్ర గారములు

నిన్నటి దినమునందునుండి మూడుబహుళములు

కూలీల స్థితిగతులు.

వెంబూరునుండి విన్న కంపెనీవారు నిర్వహించుచున్న బక్కింగువాడు, కట్టాటక నేత్ర యంత్ర గారములు నిన్నటి దిన మధ్యమునందుండి యున్నట్లుగా నున్నది. ఇంత ఆకస్మాత్తుగా కంపెనీవారు యంత్ర గారముల మూసివేయుటకు కారణములు ప్రజలు పలువురు విధములుగా తలచుచున్నారు. కొందరిని సంగతి సందర్భముల విచారించగా, ఈసంగతులు మాకు తెలియుచున్నవి.

గతసంవత్సరమునందు యంత్ర గారములలో పనిచేయు బద్దతులైన కొందఱు ఆలస్యముగా పనికి వచ్చినందున మేష్ట్రీయొక్క వానికొట్టెను. ఒక పిల్లవానికి చెవిదగ్గర బలమైన దెబ్బలు తగిలినవి. అనాటిసాయంకాలము ఎవరో కొందరు మేష్ట్రీని కొట్టిరి. మరునాడు - అనగా కనివారమునాడు - వెల్లుబాడగిలిన బద్దతుల పిల్లకాయలు యంత్ర గారములలో ప్రవేశించిరి. కాని చేయియు పనిచేయలేదు. యంత్ర గారాధిపతులలో మొదట సర్ జే. మెంటు సామ్యులుగారు ఆద్యరవాండ్లయొద్దకువచ్చి పనిచేయవలయుటకు కారణ వడిగిరి. పిల్లవాండు మేష్ట్రీ లేము కొట్టినదియు, బాధతో పనిచేయజాలమని చెప్పిరి. నిన్నుగా రెండుమూడు మాటలాడక వెల్లుబాడెను.

కొత్త యంత్రపు.

మధ్యాహ్నము రెండు గంటలపాటు యంత్ర గారములలో పనిచేయువారందరు సామవారము నాటినుండి ఉదయము ఆరుగంటల పడునైన నిమిషములకే పనిలో ప్రవేశించవలయునని యంత్ర వొకటి ప్రకటించబడినది. ఈ యంత్రపును వినిసంతనే కూలివాండ్రందరికి పిడుగుపడినట్లయ్యెను. పక్షము ముగిసిన తరువాత కూలి వాండ్రందరు యంత్ర గారముల యధికారులయొద్దకు వెళ్లి నగరములో వివక్షములు తగ్గునంతవరకు తాము ఉదయము 6-15 గంటలకు మాత్రమే కాబాలమని మొర పెట్టుకొనిరి. కాని వారి మొరలు ఫలించినవికావు. మేష్ట్రీ నిన్నటిదినము ఉదయము కొత్త యంత్రపు ప్రకారము 6-15 లకే యంత్ర గారముల ద్వారములు మూయబడినవి. సకాలమున మైలాపూరు, నుంగంబాకము మున్నగునూ ప్రదేశములనుండి రాజాలి కూలివాండ్రు ఇందుమించు రెండు మూడు వేలమంది లోకల ప్రవేశించజాలక వెలుపలనే నుండవలసినవారైరి. అల్లరులేమైన జరుగునని తలంచి యంత్ర గారాధిపతులతోరిక ప్రకారము పోలీసు కమిషనరు అగ్నిపేటి, రావులవాడరు భవాంధంపిళ్ల, మున్నగు అధికారులును, యూరేషియను పోలీసు సాఫ్టెల్లు, కానిస్టేబులు కొంతమంది ద్వారములవద్ద నిన్నటి తెల్లవానినుండియు పాగాయిచ్చుమండిరి. సకాలమునకు లోనికి వెళ్లిన కూలీలు ఆరున్నరగంట కొట్టరి. పనిచేయవలసి సమ్మెకట్టిరి. యంత్రాధికారులు వారితోమియు చేయజాలక, యంత్ర గారముల మూసివేసిరి.

నిన్నుగారు ద్వారముల వెలుపటికివచ్చి కూలీలుతమ యంత్రపు ప్రకారము నడువందులకు గాను వారిని పనిలో నుండితక్షణమే వెల్లిపొమ్మని యాజ్ఞాపించిరి. నిన్నుగారి యంత్రపును వినిన కూలివాండ్రందరు తమ కూలీనిచ్చిన యంత్ర గారములనుండి తక్షణమే వెల్లిపొయెదమని ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. ముందేయో అయినయిరాగదనితలంచి పోలీసుకమిషనరు గారు కూలీలవంక తిరిగి యంత్రాధిపతులు వారి కూలీల నిచ్చెదరనియు, తక్షణమే ఇండ్లకు వెడలక అల్లరిచేసిన పోలీసువారు అందరిని ఆరెన్సుచేయవలసి యందునని అనభవావలో చెప్పిరి.

కూలీల సభ.

సక్షణమే, కూలీలందరు మూడుమాట చెప్పక యంత్ర గారములను విదలి వెంబూరు బారక్సుయొద్ద యొకసభ చేసిరి. వివక్షములు తమ ఇండ్లలో ప్రవేశించి జరుల నాటి తెట్టుకొనుచున్న పద్దతులచేత తాము స్వయముగా కష్టపడుచున్నను తాము యంత్రాధికారముగా రాజ్యాలయములకు వచ్చు గంటకే యంత్ర గారములలో పనిచేయుటకు అశక్త నిస్సంపద సర్ జే. మెంటుసామ్యులుగాని ప్రార్థించ నిశ్చయించుకొనిరి. జరుల సాయంకాలము ఎచ్చానగండు, బాకిష్టరు లక్ష్మణయ్యగారు భవనమున సమావేశమై, అక్కడ బ్రాంజేనాకరుల తరఫునజరుగబోవు సభకునచ్చు చి. పి. వాడియా గారిని దర్శించి ముందు చేయదలంపవలయు సలహాకోర నిశ్చయించుకొనిరి.

ఎచ్చాన సభ

సాయంకాలము ఆరు గంటలకు లక్ష్మణయ్యగారి యింటిలో సభ జరుగుటకు ప్రారంభమైతి. ఇందు ముందు మూడు వేలమంది కూలిజనముతో సభ కిటకిట లాగుచున్నది. అధ్యక్షులగు వాడియా గారికోరత అందరు ఎదురుచూచుచుండిరి. కాని కొన్ని అనివార్యములవలన వాడియా గారు సభ వ రాజాలక పోయిరి.

తదనంతరము లక్ష్మణయ్యగారు కూలీల కొక యువ న్యాపమిచ్చిరి. అందు లక్ష్మణయ్యగారు తాను వాడియా గారిని కలసి ముందు చేయవలసినపని అడిగితిమియు, వాడియా గారు నిన్నుగారి యంత్రపు ప్రకారము కూలీలు ఉదయము 6-15 గంటలకే పనిలో ప్రవేశించ సలహా యిచ్చినది. అయినను నాటిసాయంకాలము అధికారులు ప్రకటించిన యంత్రపు ప్రకారము ఉదయము ఆరుగంటలకే యంత్ర గారములలో పనిచేయ తీర్మానించినది తెలియుచున్నది; అందువలన తామేమియు ఈవిషయమున సలహాయుచ్చుటకు కష్టము గ నున్నదని వాడియా గారి అభిప్రాయమనిరి. ఈసంగతినందర్భములను బట్టి కూలివాండ్రందరు సంప్రదించుకొని చేయవలసిన పనిని తీర్మానించుకొని కూలీలు తమ అభిప్రాయమును యంత్రాధిపతులకు తెలిపి వానికివచ్చు ప్రత్యుత్తరమును బట్టి ముందుపని చేసిన బాగుండునని లక్ష్మణయ్యగారు చెప్పిరి. కూలీలందరు ఈసలహాకు సమ్మతించిరి.

వేదొక సభచేసి కంపెనీవారి యంత్రపుప్రకారము పనిచేయు విషయమును ఆలోచించెదమని లక్ష్మణయ్యగారితో చెప్పి తమతమ గృహముల కరిగిరి.

వేటి విషయములు.

వేసుగూడ యంత్ర గారములు మూసివేయ బడియె యున్నది. కూలివాండుకి జీవనోపాధిని పోగొట్టుకొని మలమల ముడుచుచున్నారు. వేసు సయితము వాడియాగారితో మాటలాడి వారి సలహాప్రకారము పనిచేయుటకు నిశ్చయించుకొనినారు. మేము పత్రిక నచ్చునకిచ్చునంతవరకు కొత్త విషయము లేమియు తెలియలేదు.

స్థానిక వార్తలు

జాతీయవిద్య.

జాతీయవిద్య:—దక్షిణ ఇండియా వైశ్వసంఘము పక్షమున రేపుసాయంకాలము 5-30 గంటలకు బార్జిటవురు గోవిందప్పనాయని వీధిమందలి చల్లా గురుస్వామిశ్రేష్ఠిగారి హాలులో కోవల్లె హామంతిరావు పంతులు, ఎమ్. ఏ. గారును గాడిచెల్ల వారిసోన్వత్తవరావు పంతులు, ఎమ్. ఏ. బి. ఎల్. గారును జాతీయ విద్యకుసూచి తెనుగున నుపన్యసించెదరు. బచ్చు వెంకటసుబ్బయ్య శ్రేష్ఠి గారగ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు. అందరునతప్పుక దయచేయఁ ద్రార్చుము.

చెన్నైలో విద్యవిద్యాలయము

వైద్యకరీక్షలు

- ఎం. బి. బి. ఎస్. (మాడరసంకర్తనము:—కృతార్థము.)
మొదటితరగతి:—67, 68,
రెండవతరగతి:—66, 69, 70, 71, 72, 73, 75, 76, 78, 79
మూడవ ఎల్, ఎమ్. ఎస్ గా పరిగణింపబడినవారు:—
65, 72, 74, 77.
మూడవసంకర్తనము ఎల్. ఎమ్. ఎస్. పరీక్షలో
కృతార్థము:—82,
ఎం. బి. బి. ఎస్. కడపటిపరీక్ష:— 90, 91, 93,
94, 96, 97, 98, 99, 100, 102, 104, 105.
ఎల్. ఎమ్. ఎస్ గా పరిగణింపబడిన వారు:— 86,
103, 107.

ఎల్. ఎమ్. ఎస్. పరీక్ష

మొదటిభాగములో స్థానము:—92, 95.

ఎల్. ఎమ్. ఎస్.

(కడపటిసంకర్తనపు పరీక్ష)

మొదటిభాగము:—111, 112, 114, 115, 118, 120.

రెండవభాగము

122, 123, 124, 126, 128, 129, 130, 131, 132, 133,

హామకేట తాలూకా బోర్డుకు ఈ చుట్టవలసిన ఎన్ని కలలో దుర్గావతి లక్ష్మీకాంతరావుగారు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారి కేసు సందర్భమున మధురలో జరిగిన పోలీసు అల్లసలలో పోలీసువాచాచే చంపబడిన బాలకునిపక్షమున అనితండ్రి సీలమేళు వెంకటాచలపతి అయ్యగారు పోలీసువాచాచే క్రిమిరూకేను వొకదానిని తెచ్చిరి. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు పెన్సిలగాన దొరికెనువారి యంత్రపు బాదనిని పోలీసువాచాచే కేసుదెచ్చుట కెవరికి అధికారము లేదని కేసుకు కొట్టివేసిరి.

వాతావరణ స్థితి

1918 సం॥ అక్టోబరు 29-వ తేది మంగళవారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	మరిగిన ఉష్ణోగ్రత 24 గంటలలో	తగ్గిన ఉష్ణోగ్రత 24 గంటలలో	మరిగిన వర్షము 24 గంటలలో	తగ్గిన వర్షము 24 గంటలలో	మరిగిన గాలి వేగము 1 నుండి 1 నుండి
గోసాలపూరు	65.0	71.7	0.47	31.17	38.80
వాతేరు	68.8	70.2	...	18.42	30.70
రాజినాడ	69.3	75.1	...	22.34	30.64
బందరు	90.6	74.7	...	29.42	32.23
గుంటూరు	93.6	71.7	...	19.37	28.77
నెల్లూరు	91.6	74.7	...	8.71	02.84
రుద్రాను	* 92.3	73.2	...	14.67	27.78
ప్రొద్దురాబాదు	* 88.5	68.0	...	17.61	29.27
అనంతపురము	90.9	65.3	...	12.78	21.32
బళ్లారి	92.3	66.2	...	10.75	17.35
కర్నూలు	* 93.1	63.2	...	18.05	24.01
కడప	94.9	71.8	...	12.68	25.55
రెంగుళూరు	84.2	58.4	...	22.75	30.70
వెల్లూరు	* 92.5	67.0	...	16.61	30.88
నీలము	* 95.2	69.3	...	15.43	33.37
కోయంబుత్తూరు	* 91.8	67.8	...	9.72	15.75

డక్టరు, పశ్చిమంధ్రమండలములు, సర్కారులందు వాయుభారముచురుగుకొనినది. తక్కినవోట్ల కొద్దిగ తగ్గినది. వాయుభారమునందు యేర్పడినవికల్పము సర్కారులకు వ్యాపించెను గాని అది తపానుగ పరిణమించక పోవుటచే వాయు స్థితియందు మాన్య కలగలేదు. సర్కారులందు వాయువు తీవ్రముగ వీచుచున్నది. సముద్ర వల్లకల్లోలముగ నున్నది, అక్కడ ఈదరగాలి వీచుచున్నది. కాని వర్షముగాని చుట్టుగానిలేదు. తూర్పు-వైశ్వశిష్యముగ వాయువు వీచుచున్నది. తూర్పు వర్ష పనను చెప్పవు. తీరమునకు వీచుచున్నది. శీతోష్ణ స్థితియందు మార్పులేదు. పక్షియందు ఉష్ణాధిక్యము రాత్రులందు మామూలుకంటె తక్కువగ వేడికలదు. తూర్పు తీరమునందు వాయునందార్చిక పాచ్చి నబ్బుపొచ్చినది. సింహళమునందు నల్లై కలదు. క్రిందపక్షియందు 6 దుమ్ముల వర్షము పడినది.

వాయువ్యాప్తి యనుకూలముగ మారినది. తూర్పుతీర దానందు వర్షము పడవచ్చును.

ఆర్. ఎల్. జోన్ను,

వాతావరణ కాశ్రయము.

ఆంధ్రవిద్యానిధి; విన్నవము.

ఆంధ్రులయందు విద్యావ్యాపకము తృప్తి కరముగ లేదు. ఇంజనీరింగు వైద్యకళాశాలలందు విద్యార్థులకు ప్రవేశము దొరకుట దుర్లభము. ప్రవేశము దొరకినవారికి బోధనము దుర్లభము. ప్రస్తుతము ముగ్గురు విద్యార్థులు ప్రవేశమును పొంది బోధనకై అల్లూరుచున్నారు. విద్యాభిమానులు ఆంధ్రదేశకాభిమానులు ప్రత్యేకము ఈ విద్యార్థులకు గాని ఆంధ్రవిద్యానిధికిగాని సహాయము చేయుటకు ప్రార్థితులు. దానములందెల్ల విద్యాదాన ముత్తమదానము. సామ్యు నీ క్రింది విరునామాకు సంపదలయును.

ఆంధ్రవిద్యానిధి కార్యదర్శి,

7, రంగు శెట్టివీధి, రుద్రాను.

పారిశ్రామిక సంఘము

సంవేదికము ప్రకటితమగుట

గత రెండు సంవత్సరములనుండి హిందూజాతీయతము దిరిగి పారిశ్రామిక విషయములపట్ల దౌర్జన్యము వారు చేసిన తగిన కార్యముల నాలోచించుచుండిన పారిశ్రామిక సంఘమువారు సీపీఎంకము ప్రకటించిరి. అందు రెండుముఖ్యవిషయములైన చేయకల ప్రయత్నముల వారు నూచించిరి. ముందు ముందు హిందూజాతీయ పారిశ్రామిక విషయములలో కత్తి పాపకర్మములు కలిగి ఇతరసాయన పాపకర్మములను సులభముగా దొరకమువారు చాల పరిశ్రమ చేయవలసి యందునని సంఘము వారి మొదటి నూచన. రెండవనూచనమును దొరకమువారు మొదటి నూచనము కార్యకూటమున బెట్టుటకు చేయవలసిన విధానముల నూచిరి.

ప్రభుత్వమున మార్పు

ఈ రెండునూచనల మనములో జేయుకొని సంఘమువారు ప్రభుత్వశాఖలలో చాలామార్పులు కాలమువన అభిప్రాయము వదులుచున్నారు. సామాన్య రాష్ట్ర ప్రభుత్వములలో ప్రత్యేక పారిశ్రామికశాఖకొన్ని కొకకాల పరిశ్రేణిపరచవలయు నని సంఘమువారి కోరిక. సామాన్య ప్రభుత్వమునందు నెలకొల్పు బడబోవు కార్యాధ్యక్షులు రాజప్రతినిధివారి కార్యనిర్వాహక పథియం కొక పథియం నుండవలయును. అట్టికి సహాయముగా ముగ్గురుసభ్యులు ఉండవలయును. దొరకమువారు పారిశ్రామికశాఖకొన్ని కోరికలు, కార్యములన్నియు విడిపెట్టినములోనే యుండవలయు ననవది ప్రభుత్వములో జరుగవలసిన మొదటిమాట్ట అని వారి అభిప్రాయము. రాష్ట్ర ప్రభుత్వములలో సంఘమువారు మూడవప్రకారము పారిశ్రామికశాస్త్రమున పరిక్షల నిర్వహించి సెకకాల యొక్కపరిపటి పని చేయవలయు ననవది వారి రెండవనూచన.

ప్రవేశపెట్టవలసిన పద్ధతులు

తదనంతరము పారిశ్రామికశాఖకొన్ని గాను మొదట ఏకాగ్రమునకు పూర్వకవలయునోరిపాట్లనుండు తెలిపిరి. దాని కుపోహముగ ప్రజలజీవనముపట్టి చాలవరకు హిందూజాతీయ పారిశ్రామిక వృత్తియంతే ఆధారభూతమై యున్నదని. అందువలన పారిశ్రామిక విషయములలో పనిచేయవలసిన యెడల పాశ్చాత్యపద్ధతులు జేతమునకు లాభము లేదని అభిప్రాయపడిరి. ప్రజలకు సేవ్యము నున్నగు విషయములలో తగినంత సామర్థ్యము లేదు కావున ఏ పరిశ్రమనైన వృద్ధిపరచవలసినపుడు అధికారులు ఈ విషయమును క్రద్ధతో గమనింపవలయు ననిరి. జేతములోని అటవులను బాగుపరచిన యెడల చాలాలాభము కలుగగలదని వారి యాశయములు.

హిందూజాతీయ తగిన మూలభూత ముండినయెడల ప్రకృతియు ప్రజలకు కావలసిన ప్రవీణపును పండించగలదని సంఘమువారి అభిప్రాయము. మూలభూతము సంపాదించుటకు చేయవలసినవల నూచించిరి. తదనంతరము వ్యవసాయమున మౌతన పద్ధతుల ననుసరింపవలసిన దని నూచించిరి.

వృధాగా నష్టమగుచున్న కార్మికమును సరియైన పద్ధతులమీద వాడుటకు దొరకమువారు పూర్వకవలయును.

సరియైన బొగ్గులు విక్రయక లాభ పరిశ్రమ లనేకములు నష్టముల పాలగుచున్నవి. ఈకొరంత పోగొట్టుటకు బొగ్గుగనుల నిర్మాణమునకు చాలా పని చేయవలయును దీరికొరకు జేతము ప్రకృతి మెరి బొగ్గులున్నది, ఇక ప్రయత్నించిన, ఎప్పుడెచ్చట ఎంతకొలది నూడవలయును. యంతా గారములందు బొగ్గును కొద్దిగా వాడుటకు ఉపాయములు కనుగొనవలయును. సామ్యమైంతునకు విద్యుచ్ఛక్తిని యంత్రములకు వినియోగించిన చాలలాభమునుండు. ఈవిషయములలో పాపకర్మములు కలుగ విచ్చుటకు పరిశ్రమలముల నెలకొల్పవలయునని సంఘము వారి అభిప్రాయము.

ఇంకొకచోట, సంఘము వారినికలముగ వెలుపుచున్నాడు:—పారిశ్రామిక విషయములలో భారతీయుని సహాయము అత్యవసరము. ఆయావిషయములలో సామర్థ్యము భారతీయుల సామర్థ్యముల నుపయోగించి అత్యవసరము. వారికి నూతన పద్ధతులమీద తగిన శిక్షణ సొంతగుట మనము చేయవలసిన దానిలో ప్రధానమైంది. సాంకేతి విద్యప్రతి శాస్త్రము విద్యలకు దొరకమువారి ప్రసాదించవలయును. గృహవిశ్రమల సుద్ధింతుటకు దొరకమువారు పూర్వకవలయును. వీనియందు పనిచేయువారికినూడ పారిశ్రామిక విద్యాలయముల యందు తగినశిక్షణ నియవలయును. ఈ పాఠశాలలు పారిశ్రామిక సంఘమువారి నిర్వహణములోనే యుండవలయును.

కూలివారికి సంఘము తగిన సహాయములు చేయు యుండవలయును. కూలివాండ్ర సంఖ్య యెక్కువగా నుండుచోట్లను దొరకమువారి స్యాన్టీము చేసికొని, యంత్రాగారముల యజమానులకు కొన్ని నియమములతో పనిచేయుటకు వారిని పంపుచుండవలయును. కూలిని ఆశ్రయించుచున్న ముగా నుండుటకు మంచి ప్రయత్నములతో దొరకము వారి కట్టింపి యుచ్చుచుండవలయును. ఇందువలన బొంబయి యున్న గుహొట్ల ప్రకృతియు కూలిని పడుచుండు కష్టములు నివారణ కాగలవు.

పంక పారంపర్యముగ కుచ్చు వృత్తులలోనే అనేకులు దిగుచున్నారు. ఇది సరియైనది కాదు. ఇందు మాన్యులు అత్యవసరములు ఈ వృత్తులలో ప్రవేశించినవారికి, విశ్క విషయమున గాక, ప్రతి విషయములలో విశ్క విషయము ప్రత్యేక పావులు నిర్మించుట అత్యవసరము. వీరియందు వారికి తగిన శిక్షణ ఈయించి తదనంతరము వారభిమానశాస్త్రము నందు ప్రత్యేకముగా నిర్వహింపవలయును. ఈ ప్రతిష్టలము మాటు సంఘము పారిశ్రామిక శాఖవారి యావసరములలో నే యుండవలయును.

ఇంకొకచోట సంఘమువారు ఏయే పరిశ్రమలలో కొరతలు పుచ్చుకొనవలయునో నూచించిరి. వీనిని నిర్ణయించుట కొక ఉపసంఘము నెలకొల్పు నూచించుచున్నారు.

మొదట జేతమున ఏయే పరిశ్రమలలో ఎంతవరకు పనిచేయుచున్నదో కనుగొనవలయునని దొరకమువారిని కోరుచున్నారు. పారిశ్రామిక శాఖవారు ఈపనికి పూర్వకవలయును. జేతములోని పారిశ్రామిక పరిశ్రమల నాకరిమించుకొనుటకు దొరకమువారు పూర్వకవలయును.

ఈ పనులన్నిటిని చేయుటకు దొరకమువారికి 66 లక్షల రూపాయలు ఖర్చునని అంచన చేయబడింది. వీనిని కార్యకర్తగా కొనసాగించుటకు 150 లక్షల రూపాయలు మూలనిధికి కావలయునని సంఘమువారి అభిప్రాయము. 66 లక్షలు ఎక్కువగా జరు చేసిన క్రొత్తక్రొత్త పరిశ్రమల నిర్మించవచ్చునని వారి అభిప్రాయము. తగిన ద్రవ్యముతో సంఘము వారి నూచనలప్రకారము పనిచేసినపుడు సంవత్సరములలో జేతము సస్యకార్యములమై యుండగలదని అభిప్రాయపడుచున్నారు.

చీడలను నివారించుట.

చీడలు పట్టినవిట్లు వానిని నివారించుటకు శ్రమపడుటకంటె ముందే జాగ్రత్తగొని గాకుండజేయుట యుత్తమము. కొంచెము ఈ విషయమును మెలకువతో ప్రవర్తించినయెడల వారివలన ప్రమాదము సుధించిపడకుండును. ప్రత్యేకసాయన దాననకును ఈ విషయము మత్తంత ముఖ్యమయినది. కనుక జాగ్రత్తతో నీక్రింది విషయములను గమనించవలయును.

చీడపురుగులగుడ్డు సామాన్యముగ కలుపు మొక్కలమీద పెట్టుబడును. వానిమీద వృద్ధియై క్రమముగ సస్యములకు బట్టును గనుక కలుపు మొక్క లేవియు లేకుండ పాలమును శుభ్రముగ నుంచుటచే చీడలన భయముండదు. కలుపు మొక్కలమీద నీచీడపురుగుల సుసంఖ్యాకములుగ వృద్ధియై వానికావరము చాలవచ్చును సస్యములమీద జేరును. కలుపు చీడలను వృద్ధిచేయుటచే కాక నింక ననేక విధముల సస్యములకు నష్టదాహకమై యున్నది గనుక దానిని సంతృప్తముగ నిర్మూలించి పాలములను శుభ్రముగనుంచుట యత్యవసరముఖ్యము. పాలములలోని గడ్డిమీదకుండ కలుపు మొక్కలను దెరుగవలయును. గడ్డిమెరుగుటవలన బ్రమాదములేను. గడ్డికలన చీడలు రావరవు. నిజమైన వ్యవసాయదారు పాలములో తామజేసిన సస్యమునుకక్క రెండదానిని దేనిని దెరుగవలయును.

కొత్తలైన పిచ్చుట మొక్కలకు దొరికించినవలయునని ప్రత్యేకంబు పూర్తియైనవిట్లు చాలకాలము మొక్కలకుండ నిచ్చిన యెడల ప్రతీచీడలు బయలుజేరును. పంటపూర్తియైన పిచ్చుట మొక్కలను నిలువయుంచుటవలన నెట్టిలాభమును లేదు గనుక వెంటనే తొలగించి చీడలు పుట్టకుండ చేయుట మంచిది. పాలములో నెండిపోయినట్టియు, నెండిపోవుచున్నట్టియు మొక్కల నష్టంబున నిర్మూలించి తగులబెట్టుట యత్యవసరముఖ్యము. ఏమియో చీడసమస్యలచేతనే యని నెట్టి నిధికి వచ్చుటకు గాకూడని తెలిసికొనవలయును. ముందొకచోట మొక్కల చీడపట్టినపుడు వానిని జేతలో నిర్మూలించి తగులబెట్టవలయును. అట్టి మొక్కలను తొలగించి పడనేరీ యుంచినచో వాచీడ మొక్కలన్నిటికిని వ్యాపించి మిక్కిలి హానిచేయును. ఒక్కొక్కపురుగు నుండకొలది ప్రత్యేకము లేట్టి చీడను వృద్ధిచేయును. కనుక మిక్కిలి మెలకువగలిగి చీడలకు బడిన వెంటనే మొక్కలను దొరికించి తగులబెట్టుట మంచిది. అట్లు చేయుటవలన చీడ వృద్ధికాక చాలవరకు తగ్గును. ఈ విధముననే అన్ని మొక్కల విషయములలోనూ జాగ్రత్త గలిగి

యుండవలయును. పంటపూర్తియైన మొక్కలకు ఎందుకొప్పులను గాలిపోవుకాయలను గూడ దొరికించుచుండుట యావసరము. కలుపు మొక్కలమీదగూడ తీసివేసినవిట్లు నిర్మూలించి పడనేరీ గాలిపోవుకాయలను దొరికించవలయును. ప్రత్యేకములకు చీడపట్టినపుడు వానిని గోనీవేసి తగులబెట్టవలయును. మూడికాయలు గాలినప్పుడు వానిని పేచిపిట్ట పుట్టించివేసి చీడపుట్టినకాయలను పట్టును. కనుక అట్టి వానిన్నిటిని ఎప్పుడీ కప్పుకు దొరికించుచుండవలయును.

పంటలకు మార్పుటవలన చీడలు కొంతవరకు రాకుండును. ఇట్లు పంటమార్పు వైకాల్యము ఎంతయెక్కువగా నున్న నంత మంచిది.

మిక్కిలపు బంటలవలన చీడలు రాకుండును గనుక నట్లు చేయుట లాభకరము. మిక్కిలపు బంటలను బండించు హిందూజాతీయ వృద్ధి చీడలు గల జేతములలో ననుసరింపబడుచుంది. ప్రత్యేక మొక్కలమీదను కలిపివేసినప్పుడు ప్రత్యేకమువేసినప్పుడు కలిగినంత హానికలుగదు. వీరికి కావలసేయన ప్రత్యేకపురుగులు ప్రత్యేకములమీదనే వానియోహరమును వెదకుకొనవలయును. ప్రత్యేకపురుగులు, మొక్కలమీదను కలిపి యుండుటచే నొక ప్రత్యేకపురుగుమీదనుండి యింకొక ప్రత్యేకపురుగుమీదకి బోవుట సుకరముగ నుండదు. ధూనిమీదనుండి క్రొత్తపొలములకును. అట్లుపోవునపుడు వానిని కలిపించుటకు శ్రమపులు నిర్వహించుండును. పక్షులు, కప్పలు ఇతర కీటకముల వారిని పంపియించుచును. ఇట్టి మిక్కిలపు పంటలవలన ప్రయోజనము చీడలకుండి నష్టమును దప్పించుకొనుటయైయున్నది. ఈవిధాన్యములైనవలన చీడలకు హానికలుగిరి తూర్వకాలమునుండియు వచ్చువృద్ధివలన మంచిపంట వచ్చెనని మాత్రము సంతోషించెదను.

ఎక్కువ విస్తీర్ణములో నెక్కువ వేసినప్పుడు ఆచటనే కొద్ది విస్తీర్ణములో మరయొకవైపును చేయవలయును. ఇట్లు చేయుటవలన చీడప్రబలి కొద్దివిస్తీర్ణములోని వైపును నిర్మూలించుటకు గారిణుగుచున్నది ఎక్కువ వైకాల్యములోనుండు పురుగులన్నియు తక్కువ వైకాల్యములో జేసినయెడల వైపును పూర్తిగా నాశనము చేసివేయును.

సామాన్యముగ నేవైపులతో వైపు పరిశోధనములు సలుపవలసి నప్పుడు చీడలన్ని విస్తీర్ణములలో వానిని వేయుచుండురు. ఇవి సాధారణముగ వ్యర్థములగుచుండును. వీనికి గారణము చీడపురుగు లిస్వల్యపు విస్తీర్ణములలో దెక్కులుగ జేరుటయైయున్నది. ఎక్కువ వైకాల్యములో వేసినప్పుడు తక్కువ వైకాల్యములో వేసినప్పుడు కలిగినంత హానికలుగదు. ఏవైపువైపున తక్కువ విస్తీర్ణములో వేసినప్పుడు ఎక్కువగాగ దాకతతో చీడపురుగులను నిర్మూలించుటకు బ్రయత్నింపవలయును.

చీడపురుగులు పుట్టినపుడు అవి వృద్ధికాకతూర్వమే నిర్మూలించుటకు బ్రయత్నింపవలయును. వైపులమీద నేపురుగులు కనబడినను తట్టుకొని చంపివేయుటవలన నవి వృద్ధికావు. కాని వానిని అత్యున్నతయేక పోయినయెడల స్వల్పకాలములో సుసంఖ్యాకములుగ బయలుజేరి మిక్కిలములకు హానిని గలిగించును. తీతాకోకచిలుకలు చేయుచోనంతలే ఆవి ప్రుద్ధనయెట్టి వానిని పురుగులు యెక్కువగాని చేయునవైయున్నవి. తీతాకోకచిలుకలను జంపుట ముఖ్యము. పురుగులను జంపుట కొంచెము కష్టమైనవని గనుక కలుపుకు దియునవై తీతాకోక చిలుకలను బట్టుకొని చంపివేయవచ్చును. కలుపుతీయెనుచుయుండు గూడ వానిని జంపవచ్చును. ఇట్లు చేయుటవలన పురుగులు వృద్ధికావు. పరికూడ మిక్కిలి సులభముగ నుండును. తీతాకోక చిలుకలే మనవ్యవసాయములకు గలుగు నష్టమున కంతకును మూలము.

మన మొక్కలైన వేసినప్పు డందు మధ్యమధ్య నితర మొక్కలు ఉండగూడదు. మనము వేయుచున్నపుడు నొకవేళ నిలంజాతియై ఉండి అట్టి మొక్కలు మొలచినను వానిని దొరికించవలయును. లేనియెడల చీడప్రవేశించి హానియొచ్చును. అకాలములో మొలచిన మొక్కలకు గూడ తీసివేయవలయును.

ఒకమడిలో చీడపురుగులు బ్రవేశించి సస్యమునుదెని పిచ్చుట నుకయొక మడిలోనికి బ్రాకిపోవును. ఇట్లుపురుగులు ఒక్కొక్కటి క్రమముగ నితరమట్లానికిజేరి వానికిగూడ హాని చేయును. ఇట్లు ఒకమడిలోనుండి మొకమడిలోనికి పురుగులు రావీలుతగుండే జాట్లును చిన్నకందకములను విసిరవేయవలసి యందున గలుగును. అప్పుడు వానిని బట్టి చంపివేయవచ్చును. కందకముల ప్రక్కలు ఏమివాయక నుండవలయును. పురుగులు ఒక మడిలోనుండి మరొక మడిలోని కలుగవచ్చును.

చీడపురుగులు జంపుటకు మరయొకపద్ధతి తీతాకోకచిలుకలను బట్టుకొని వృధాగా నున్న వైపును చీడపట్టినప్పుడు నిర్మూలించుట ప్రవేశపెట్టినయెడల వానిని నిర్మూలించును. —వ్యవసాయము.

బాయిస్కుపుట్టు ముఖ్యమైనవిషయమైన పియ్యుగాను మల పూరు ముండలమునందు సుచారము చేయుచు చాలాపరిశ్రమల మును ప్రతిబోటును వ్యాపింపజేయుటకు పరిశ్రమ చేయుచున్నారు.

THE INDIAN INDUSTRIAL COMMISSION.

THE REPORT SUMMARISED.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT.)

SIMLA, October 18.

The Report of the Industrial Commission, which has been sitting for the last two years under the Chairmanship of Sir Thomas Holland, K.C.S.I., has been issued and copies can be obtained in a convenient octavo form at the price of one rupee. Before summarising the Report it is important to note that the constructive proposals depend on the acceptance of two principles:—(1) that in future Government must play an active part in the industrial development of the country, with the aim of making India more self-contained in respect of men and material, and (2) that it is impossible for Government to undertake that part, unless provided with adequate administrative equipment and furnished with reliable scientific and technical advice.

With these principles in mind, it will be convenient first to glance at the administrative machinery which the Commission proposes and then to examine the work which it is intended to do. The administrative proposals include the creation of Imperial and provincial departments of Industries and of an Imperial Industrial Service. The Imperial department would be in charge of a member of the Viceroy's Executive Council, assisted by a Board of three members entitled the Indian Industries Board, and be responsible for the industrial policy of Government and the inauguration and carrying out of a uniform programme of industrial development throughout the country. The actual administrative work would be almost entirely decentralised and would devolve on Local Governments. The performance of these duties would necessitate the employment of a large staff of officers whose qualifications would primarily depend upon a knowledge of mechanical engineering; and the formation of an Imperial Industrial Service is suggested in order to safeguard Government against the dangers and difficulties of casual recruiting. This service would consist mainly of mechanical engineers and engineering technologists, the majority of whom would be employed under the Local Governments. The headquarters of the Department and of the Board should be with the Government of India.

The provincial departments would be administered by Directors of Industries, assisted by specialists and technical advisers who would usually be seconded from Imperial services for work under the Local Government. A provincial Director would thus be able to develop the industries of his province with the help of competent engineers and scientists. He would be advised by a provincial Board of Industries, composed mainly of non-officials; and he should hold the post of a Secretary to Government to secure expeditious and effective despatch of work.

It now remains to consider the work which this organisation is to carry out and the conditions of India which render essential a policy of active intervention on the part of Government in the industrial affairs of the country. The first chapters of the Report deal with India as an industrial country, her present position and her potentialities. They show how little the march of modern industry has affected the great bulk of the Indian population, which remains engrossed in agriculture, winning a bare subsistence from the soil by antiquated methods of cultivation. Such changes as have been wrought in rural areas are the effects of economic rather than of industrial evolution. In certain centres the progress of western industrial methods is discernible; and a number of these are described in order to present a picture of the conditions under which industries are carried on, attention being drawn to the shortage and to the general inefficiency of Indian labour and to the lack of an indigenous supervising agency. Proposals are made for the better exploitation of the forests and fisheries. In discussing the industrial deficiencies of India, the Report shows how unequal the development of our industrial system has been. Money has been invested in commerce rather than industries, and only those industries have been taken up which appeared to offer safe and easy profits. Previous to the war, too ready reliance was placed on imports from overseas, and this habit was fostered by the Government practice of purchasing stores in England. India produces nearly all the raw materials necessary for the requirements of a modern community; but is unable to manufacture many of the articles and materials essential alike in times of peace and war. For instance, her great textile industries are dependent upon supplies of imported machinery and would have to shut down if command of the seas were lost. It is vital, therefore, for Government to ensure the establishment in India of those industries whose absence exposes us to great danger in the event of war. The Report advocates the introduction of modern methods of agriculture, and in particular of labour-saving machinery. Greater efficiency in cultivation, and in preparing produce for the market would follow, labour now wastefully employed would be set free for industries, and the establishment of shops for the manufacture and repair of machinery would tend to the growth of a huge engineering industry. After examining the resources for generating power, the Report says the coal of India is generally of a poor quality and therefore within which it can be economically used is accordingly limited. Moreover, the extension of metallurgical industries already started involves a severe attack on our visible supplies of cooling coal. The Commission recommends a special survey of the coal position in India. The oil fields of Burma are being rapidly drained and no others of equal value have been proved. Wind power is too intermittent for industrial use. Attention should be directed to more economical methods of using wood fuel, and new materials for industrial use should be investigated. The harnessing of water power appears, however, to afford a more reliable source of energy, especially with a view to the development of thermo-electric industries; and Government is urgently enjoined to undertake a hydrographic survey in order to determine the places which offer possibilities for the establishment of hydro-electric installations.

The next chapters deal with "The Indian in Industries." They discuss measures designed to improve the efficiency

of the Indian artisan and to encourage the educated Indian to take part in industrial enterprise. It is shown that the relative lowness of wages paid to Indian labour is counter-balanced by the comparative inefficiency of the individual Indian workman. The Commission assigns three causes for this inefficiency, viz., the absence of education, the prevailing low standard of comfort and the effects of preventable diseases. The Commission expresses itself in favour of universal primary education, but considers that it would be unfair and unjust to impose upon employers this duty, which devolves rather upon the State and local authorities. But education of a technical kind is also required, and the method of instruction to be followed will vary for workers in organised and for workers in cottage industries, the latter of whom, it may be remarked, considerably exceed the former in numbers. For cottage industries the Commission proposes an efficient system of education in industrial schools administered by head masters with practical knowledge of the industries taught, and controlled by the Departments of Industries. The extension of marketing facilities must go hand in hand with the teaching of improved processes. In the case of organised industries mechanical engineering is taken as a typical instance, and the proposals include the establishment of a system of organized apprenticeship for a period of four or five years, with practical training in the workshops and theoretical instruction in attached teaching institutions.

The Commission places better housing in the forefront of its recommendations to raise the standard of comfort of the Indian artisan. Subject to certain safeguards, Government should use its powers under the Land Acquisition Act to acquire sites for industrial dwellings, and land so acquired should be leased to employers on easy terms. Special remedies are proposed in the case of Bombay, where the problems of congestion are unique. General measures of welfare work among factory employees are also suggested, and special attention should be paid to the improvement of public health. The elimination of such diseases as hookworm and malaria, which are prevalent almost everywhere in India, would add enormously to the productive capacity of the Indian labourer.

The Educated Indian's Aversion.

The general aversion from industrial pursuits of the educated Indian is ascribed to hereditary predisposition accentuated by an impractical system of education. A complete revolution in the existing methods of training is proposed. For manipulative industries, such as mechanical engineering, an apprenticeship system, similar to that suggested for artisans should be adopted. The youth who aspires to become a foreman or an engineer, must learn to take off his coat at the start and should serve a term of apprenticeship in the workshops, supplemented by courses of theoretical instruction. At the conclusion of this period of training he may be allowed to specialise in particular subjects. For non-manipulative or operative industries, on the other hand, the teaching institution should be the main training ground, though practical experience is also necessary. Special proposals are made for commercial and mining education, and the future establishment of two Imperial colleges is adumbrated, one for the highest grade of engineering and the other for metallurgy. To ensure the maintenance of close relations between the training institutions and the world of industry, the general control of technical education should be transferred to the Department of Industries.

The remaining chapters of the Report deal more specifically with Government intervention in industries. Government along with the tradition of "laissez faire" in industrial matters; but when it recently attempted to play a more active part in industrial development, its efforts were rendered futile by the absence of scientific and technical advice to assist it in estimating the value of industrial propositions and by the lack of any suitable agency to carry out approved proposals. To remedy the first of these defects, a reorganisation of the existing scientific services is advocated, in such a way as to unite in Imperial services, classified according to science subjects, all the scattered workers now engaged in the provinces on isolated tasks. Rules are suggested to govern the relations between the members of these services and private industrialists seeking advice. The situation of research institutes and the conditions and terms of employment of their services are questions for the decision of which the Commission considers that the appointment of a special committee is necessary.

The administrative machinery with which Government must be equipped and some of the functions which that machinery will enable it to perform have already been described; but there are many other directions in which the development of industries can be stimulated. Useful and up-to-date information on commercial and industrial matters is essential both for Government and for private merchants and industrialists. A scheme is propounded for collecting such information and for making it available to the public through officers of the Department of Industries. The purchase of Government stores in the past has been conducted in such a way as to handicap Indian manufacturers in competing for orders and to retard industrial development in India. The Commission proposes that the Department of Industries should be in charge of this work and that orders should not be placed with the Stores Department of the India Office until the manufacturing capabilities of India have first been exhausted. A chapter is concerned with the law of land acquisition and enunciates principles in accordance with which Government might compulsorily acquire sites for industrial undertakings; in another, the various methods by which Government might render direct technical aid to industries are explained. The Commission considers that ordinarily Government itself should undertake manufacturing operations only for the production of lethal munitions. The administration of the Boiler Acts, the Mining Rules and the Electricity Act, the employment of jail labour, the prevention of adulteration, patents and the registration of business names, of trade mark and of partnerships, are matters which are specifically dealt

with. In the opinion of the Commission the compulsory registration of partnerships is practicable, and the question should be examined by Government with a view to legislation.

Industrial co-operation is discussed with reference to small and cottage industries; and the vexed question of the effects of railway rates on industries is considered. The Commission thinks that reduced rates to and from ports have been prejudicial to industrial development and that the position requires careful examination with a view to the removal of existing anomalies. In particular it should be possible to increase the rates on raw produce for export and on imports other than machinery and stores for industrial use. The addition of a commercial member to the Railway Board and the better representation of commercial and industrial interests at the Railway Conference would help to secure a more equitable system of rating. The improvement of waterways and the formation of a Waterways Trust at Calcutta are also proposed.

The Commission lays emphasis on the disorganisation of Indian capital and its shyness in coming forward for industrial development. There is no lack of money in the country, yet the industrialist cannot obtain the use of it except on terms so exorbitant as to devour a large part of his profits. There is a crying necessity for the extension of banking facilities in the mofussil. The Commission is disposed to favour the establishment of an industrial bank or banks; but it considers that the appointment of an expert committee is necessary to deal with this subject and asks Government to take action at an early date. As an 'interim' measure, a scheme is propounded for the provision of current finance to middle-class industrialists, by which the banks would open cash credits in favour of applicants approved by the Department of Industries on the guarantee of Government. Various other methods of financial assistance by Government are suggested, in particular the provision of plant for small and cottage industries on the hire-purchase system.

To sum up, the Commission finds that India is a country rich in raw materials and in industrial possibilities, but poor in manufacturing accomplishment. The deficiencies in her industrial system are such as to render her liable to foreign penetration in time of peace and to serious dangers in time of war. Her labour is inefficient, but for this reason capable of vast improvement. She relies almost entirely on foreign sources for foremen and supervisors; and her "intelligentsia" have yet to develop a right tradition of industrialism. Her stores of money lie inert and idle. The necessity of securing the economic safety of the country and the inability of the people to secure it without the co-operation and stimulation of Government impose, therefore, on Government a policy of energetic intervention in industrial affairs; and to discharge the multifarious activities which this policy demands, Government must be provided with a suitable industrial equipment in the form of Imperial and provincial departments of Industries.

The recurring cost of the proposals is estimated at Rs. 66 lakhs; they involve a capital expenditure of Rs. 150 lakhs, mainly on educational institutions, and a further capital outlay of Rs. 66 lakhs is anticipated for future developments. The Commission considers that this expenditure may be worked up to at the end of a period of 7 years.

The Great War.

(o)
(Reuter's Agency)

Central Powers

Germany's Latest Answer.

Peoples' Government Negotiate.

Proposals for Armistice Awaited.

LONDON, October 28.—12.20 A. M.

COPENHAGEN.—The German reply to President Wilson's note is as follows:—The German Government has taken cognisance of the answer of the President of the United States. The President is advised of the far-reaching changes which have been carried out and are being carried out in the German constitutional structure. The peace negotiations are being conducted by a peoples' government in whose hands rests both actually and constitutionally the powers to make deciding conclusions. The military powers are also subject to it (the government). The German Government now awaits proposals for an armistice which shall be the first step towards a just peace as the President has described it in his proclamation.

(Signed) DR. SOEF,
Secretary of State for Foreign Affairs.

President Wilson's Last Reply.

French Press Comments.

LONDON, October 27.

The Paris "Matin" points out the cunning German peace manoeuvre in pretending to accept Mr. Wilson's principles while trying to link the discussion of armistices with the discussion of peace terms. The "Matin" emphasises that the two questions are absolutely separate.

German Press Comments.

LONDON, October 27.

AMSTERDAM.—Commenting on President Wilson's note the "Norddeutsche Allgemeine Zeitung" says it is impossible for Germany to establish her new system of Government if that is dependent on the armistice, and hopes that Mr. Wilson will persuade the "Entente" to enter on peace negotiations on the basis of his programme.

The "Kölnische Zeitung" says the issue depends on whether the "Entente" military advisers insist on capitulation or will be content with evacuation.

The "Frankfurter Zeitung" says Mr. Wilson's notes are the most humiliating experienced by Germany since the days of Napoleon, forcing us to consider the position seriously.

The "Rheinische Westfälische Zeitung" describes Mr. Wilson's note as crafty and insincere.

The "Weser Zeitung" says:—Mr. Wilson wants completely to tie Germany's hands by armistice, without guaranteeing us against a mailed fist peace.

The "Koelnische Volks Zeitung" says:—With pain and wrath we see what the enemy, on the ground of his military superiority, thinks he dare demand, but he does not see what is really desired of us. It will be the task of the German reply to clear up this doubt.

Allies Await German Reply.

LONDON, October 27.
Renter is informed that the Allies will not publish armistice terms until Germany has replied to the last Wilson note.

The resignation of General Ludendorff was more in the nature of a dismissal, General Ludendorff having practically no choice.

Successor of Ludendorff.

It is reported from Zurich that General Von Steckt formerly Mackensen's Chief of Staff in Rumania has succeeded Ludendorff.

Situation in Austria

Hungary's Independence.

Emperor's Significant Departure.

LONDON, October 27.—11.30 P. M.
AMSTERDAM.—The "Voorische Zeitung" states that Count Karolyi will probably be entrusted with the formation of the new Hungarian Reichstag and will solemnly proclaim Hungary's independence. In this connection the reported departure of the Emperor Karl for Hungary "for a considerable period" is significant.

Hungary's Demands Outlined.

In the Lower House Count Karolyi, before Dr. Weyerle's resignation was accepted, outlined his demands which included immediate peace negotiations, residence of the King in Budapest, an independent Foreign Ministry and dissolution of alliance with Germany. He declared that if the Government did not act he would act himself.

Recall of Troops From Front.

The War Minister opposed the recall of troops from the front as the Czech and South Slav delegates demanded it. He declared that they were ready to reconstruct the monarchy in a spirit of conciliation and true democracy. "The political wishes of all nations are about to be completely fulfilled." He confirmed that everything was quiet at Fiume and the mutinous regiment had surrendered.

Demobilisation of Army.

LONDON, October 27.
AMSTERDAM.—A message from Vienna states that speaking in the Army Committee of the Austrian Delegation, the War Minister urgently appealed to the delegates to assist the army administration in the demobilisation of Austro-Hungarian army.

Fear of Revolution in Austria.

Archdukes Take Refuge.

LONDON, October 23.
According to Swiss reports all Austrian Archdukes have taken refuge at Chateau Odello near Budapest. It is reported that Emperor Karl is about to go to Deerezin. A revolution is feared in Vienna. Two hundred officers on October 25 made a pacifist demonstration at the Catholic Party's Club in Budapest where a Council of Workmen and Soldiers has been formed.

Kaiser Denounces by Independent Socialist Leaders.

LONDON, October 23.
AMSTERDAM.—The independent Socialist Herr Ledebour speaking in the Reichstag denounced the Kaiser's famous message to the Tsar. The "Admiral of the Atlantic greets the Admiral of the Pacific" as a direct challenge to England. Herr Ledebour called for the entire abandonment of the monarchical system and expected that Socialists would get all they wanted in the long run.

London, October 27.
AMSTERDAM.—The "Mittag Zeitung" asserts that Belgian civilians fought on the British side near Roubaix and say that if the British organise Franco-Tireurs for war, the Germans must resort to earnest measures.

Austria-Hungary Accepts the President's Views.

An Immediate Armistice Requested.

LONDON, October 23.
AMSTERDAM.—Austrian reply to Mr. Wilson accepts all the President's views and declares her readiness without awaiting the result of other negotiations to negotiate peace and an immediate armistice on all Austro-Hungarian fronts.

New German Government's Manoeuvre.

London, October 23.
Comment of papers on Germany's reply may be summed up by the opinion that the new Government is manoeuvring for position both at home and abroad. It is felt that Dr. Solf, while professing acceptance of Mr. Wilson's terms, may be trying to lure the Allies into the statement of their armistice terms which will be the used to goad the people to make a last effort to save the Dynasty. It is generally felt however that the position of the Germans must be desperate when the Government is obliged to give ground.

Ludendorff's Dismissal Causes Sensation.

Who Next? Hindenburg.

LONDON, October 28.—7.30 A. M.
The resignation of Marshal Ludendorff is tantamount to dismissal and is a staggering blow to Germany's prestige marking a definite failure of the great offensive upon which Ludendorff staked all. His disappearance has caused a sensation in Germany and it is expected that Marshal Hindenburg will go next. Hitherto there is no indication of his successor.

Great Britain

Indian Expeditionary Force.

Family Allowance Concessions.

LONDON, October 22
In the House of Commons, replying to Colonel Yate, Mr. Montagu stated that he had endeavoured to secure that officers returning to duty in India from the expeditionary force received notice in time to make their own arrangements for remitting money to their families. He would again draw the attention of the Government of India to that point. He could not undertake to extend to the Indian Army men serving in India the concession whereby Indian army men serving with the expeditionary force are permitted to make family allowances through the India Office because this would involve a heavy increase of work in the Accounts Department of the India Office the staff of which was depleted.

Tribute to Indian Troops.

LONDON, October 23.
Replying to Sir J. D. Rees Mr. Montagu stated that General Allenby's force included over 100,000 Indian troops. All accounts testified to the courage, discipline and endurance of all ranks. It was particularly gratifying that the new Indian units which replaced European troops sent to the West front rivalled the conduct of veteran troops and fought in a manner worthy of the high traditions of the Indian Army. Mr. Montagu recalled the fact that General Allenby himself telegraphed to him that Indian cavalry and infantry had taken a leading and brilliant part in the fighting. He was proud to say that the Indian Cavalry figured prominently in the long-distance ride which led to the fall of Damascus.

Commission to Indians.

Selection of Candidates.

London, October 22.
In the House of Commons replying to Mr. H. E. A. Cotton, Mr. Montagu stated that he understood that with a view to the selection of Indians, who had rendered distinguished service during the War, for the King's commissions enquiries were being made in the war theatres where Indian troops had been and were being employed, but the recommendations had not yet reached him. The Government of India was selecting candidates for ten cadetships in Sandhurst and had up to the present nominated some forty-four probationers for admission to the special military college of India for training for temporary commissions.

The Baku Expedition.

LONDON, October 23.
In the House of Commons replying to Mr. King, Mr. Macpherson stated that the Baku expedition was ordered by the Imperial General Staff.

India in Parliament.

I. C. S. Recruitment.

London, October 22.
Replying to Mr. Watt in the House of Commons, Mr. Montagu stated that the Government of India was still examining the recommendations of the Public Services Commission regarding recruitment in the Indian Civil Service. He awaited their views before communicating with the Civil Service Commissioners and universities. He had undertaken fully to consider any representations on behalf of Scottish schools and universities.

I. M. S. Increase of Pay.

In the House of Commons replying to Colonel Yate, Mr. Montagu stated he was telegraphically corresponding with the Government of India regarding the increase of pay for the Indian Medical Service. He was doing all he could to expedite a settlement of this urgent and important issue and hoped to be able to make a statement in a week or two.

Non-Receipt of Indian Newspapers.

Mr. B. Cotton affirmed that copies of certain Indian newspapers recently sent by mail did not reach the addressee in England and asked if this was due to censorship in Bombay. Mr. Montagu replied that if Mr. Cotton gave him the names of the newspapers he would enquire.

Allowances to I. A. Officers.

Replying to Mr. Peto, Mr. Montagu stated that except with regard to the proposed extension of children's allowances to Indian Army officers no increase of pay for officers above the rank of lieutenants in India was at present under consideration. Children's allowances would be available immediately and would be retrospective. He did not admit that the cost of living in India had doubled. The Government of India had considered the position of officers above the rank of lieutenant but had made no recommendations. He promised to convey the views expressed to the Government of India.

Future of India Office.

In the House Lords, Lord Islington announced that an outside committee on the future of the India Office was being appointed.

Riots in India.

LONDON, October 18.
In the House of Commons replying to Sir John Jardine, Mr. Montagu gave details of the riots in Madras and

Calcutta in September. He characterised the article which caused the riots in Calcutta as foolish and offensive.

The Rowlatt Report.

Replying to Sir John Jardine, Mr. Montagu said he greatly regretted the delay in presenting the Rowlatt report. He assured the House that there was every desire to furnish Parliament with this most important document at the earliest possible moment and the suggestion that there had been any reluctance to publish it in London could not be seriously entertained. The Government of India informed him in September that a thousand out of two thousand copies for which he asked had been despatched on 26th August. He heard only last week that through some unfortunate oversight the copies though handed over for despatch had not been sent. The Government of India in public interest had made a few small omissions from the report which in no way affected the arguments or conclusions. The nature of these slight changes was explained in the resolution of the Government of India which would be published with the report. The reprint of the report would follow the Indian text.

Kat British Prisoners.

British Officers during Escape.

LONDON, October 22.
Eight British officers who were captured at Kat-Mu Amara have reached England after thrilling adventures. The party escaped from a Turkish prison camp in the interior of Asia Minor and journeyed towards the sea across the Taurus mountains. Food supplies were short but the party deemed it wiser mostly to travel during night. The sea was reached after fortnight. A Turkish patrol boat was discovered in a creek and the party took possession of it during the crew's absence. The vessel sailed towards Cyprus, the officers steering by the sun and the stars. Eventually when on the verge of starvation they reached the island, having crossed 150 miles of open sea.

Ministers go to France.

LONDON, October 27.
The Press Bureau announced that the Prime Minister, Mr. Balfour and Naval and Military officers have proceeded to France.

Cotton Control.

Regulation of Spindles.

LONDON, October 24.
The Cotton Control Board announces that from 25th October the American and mixed spinning mills will be licensed to run fifty-five per cent of total spindles for five hours weekly. No change will be made in case of mills licensed to run Egyptian sea island Sarat and waste. The manufacturers will be licensed to run sixty per cent of the total looms for forty-six hours weekly.

Spinners Demand Increased Wages.

LONDON, October 21.
The Cotton Spinners and Cardroomers Association representing a hundred thousand operatives has demanded forty per cent increase in wages from 7th, December, owing to the exceptional profits of spinners and clearers of living.

The Chinese Loan.

London, October 23.
The Chinese loan of 600,000 sterling in eight per cent ten years sterling bonds offered at 105 per cent has been quickly oversubscribed. The lists opened on Oct. 21 and closed on October 22.

British Control of Metal Market.

London, October 23.
An important new company is about to be formed with the object of promoting and developing Empire trade in non-ferrous metals particularly copper, lead tin and antimony, also for replacing British for German pre-war control of the metal markets of the Empire. Very influential interests are actively participating in the formation of the concern which it is understood the Imperial Government is warmly supporting. It is understood that the capital will be 5,000,000 sterling. Already nearly two millions of subscriptions have been promised.

General Election Before Christmas.

London, October 23.
There are signs of increasing activity on the part of election organisations of all parties and the "Daily Mail" predicts General Election before Christmas.

The Opium Convention.

London, October 24.
In the House of Commons Lord Roberts-Ott stated that the Government was considering the question of enforcing some or all of the articles of International Opium Convention without awaiting its ratification by all the signatory Powers.

General

U. Boats Flying White Flag.

LONDON, October 23.
CHRISTIANIA.—The press at Stavanger report having seen U boat flying the white flag and making their way southwards.

Influenza in S. Africa.

Report Encouraging.

CAPETOWN, October 14.
The report regarding the influenza epidemic in Johannesburg, Capetown and Kimberley continues to be encouraging though serious local outbreaks are still reported. The death roll at Johannesburg during the past week is estimated at 600 and Kimberley 400 including 70 Europeans.

A Sugar Refinery Destroyed.

LONDON, October 24.
 SYDNEY.—The Colonial Sugar Company's refinery at Pyrmont has been destroyed by fire damage amounts to L 1,75,000.

LONDON, October 28.

The French Orient communique says:—Continuing vigorous pursuit in spite of desperate resistance by the enemy the Serre reached the heights south of Cratjevatz on the 25th October and the southern outskirts of Cuprija in Morava valley. The retreating Austro-Germans are committing all kinds of atrocities.

America**U. S. Republican Party.
Unconditional Surrender of Germany.**

LONDON, October 27.

WASHINGTON.—President Wilson has appealed to the people to return a Democratic Congress at the November election if they approve of his policy. A Republican victory would mean that the war would be prosecuted more vigorously than ever. The Republican Party stands for the unconditional surrender of Germany.

Western Front**British Positions Intact.**

LONDON, October 27, 9-45 P. M.

A British communique says:—Preceded by a heavy bombardment the enemy counter-attacked this morning in the neighbourhood of Englefontaine. He was repulsed leaving many dead. Our positions remained intact. We repulsed with heavy loss another counter-attack in the neighbourhood of Arras. We took a few prisoners in patrol actions at different parts of the front.

British Aerial Activity**Important Rail Stations Bombed.**

LONDON, October 27, 11-15 P. M.

A British aviation communique says:—We dropped 8½ tons of bombs on October 26 on important rail stations with excellent results. We destroyed eight enemy machines and drove three down out of control. Nine British machines are missing. Our nightfliers dropped three tons of bombs. All returned.

Frescaty Aerodrome Heavily Attacked.

The Independent Force heavily attacked the Frescaty aerodrome on October 27. Bombs burst well on the target. All our machines returned.

No Respite to Foe.

London, October 27, 6-25 A. M.

Reuter's correspondent at British headquarters, writing yesterday, said:—Five British armies are giving the Germans no respite. Whenever there is pause, it is merely to deal a fresh blow. There was desperate fighting to-day along the western fringes of ten miles along Mormal forest, between Le Cateau and Maubeuge, and it must be reckoned with gas which we have pumped into it. In spite of severe opposition, we are making good progress. The number of the German dead lying about testifies to the intensity of resistance. The Germans are trying to flood the country in order to hamper our movements, but luckily, the season hitherto has been dry.

LONDON, October 23.

The British communique says:—A determined counter-attack made on October 27 on Farners was repulsed after street fighting in which many of the enemy were killed. We slightly improved our positions on the borders of Mormal Forest and north of the Raimes forest.

French Captures and Progress.

LONDON, October 27.—4 P. M.

A French communique says:—During the night the First Army redoubled its efforts on the front between the Oise and the Serre. The enemy shaken by yesterday's fighting has given away along the whole line and had to withdraw northwards abandoning his positions. We captured Mount Dorigny, St. Benoît, Courjumell, Chevrisis and Monceau, also numerous fortified 'points d'appui' between these villages. On our right our units crossed the Peron and made progress northwards. We captured hill 117 and the sugar factory 1500 metres east of Ribecourt. The number of prisoners has been further increased. On the Serre front the Tenth Army supporting the movement of the First Army also made fresh gains. We crossed the Serre east of Aasis and penetrated the German trenches. East of Sissonne a violent German counter-attack in the region of Marquigny farm was shattered by our fire. We took over 2,450 prisoners including 51 officers between Sissonne and Chateau Fortien on October 25th and 26th.

American Gains.

LONDON, October 27 6-25 A. M.

Reuter's correspondent at American headquarters, telegraphing on 26th, says:—The Americans have slightly advanced their positions as the result of a day of extraordinarily heavy fighting, but the gains are most important, especially on the left, where high, dominating ground has been gained.

LONDON, October 23.—3-25 P. M.

Last night's French communique said:—Enemy pursued by our advance guards continued to retreat between Oise and Serre on a front exceeding twenty-five kilometres. Our advance exceeded eight kilometres at certain points. We carried Boheries, Brax and Macquigny and pushed on to the outskirts of Guise. Further south we are approaching Guise Marles Road on the general line of Bertaignemont Wood, Landilay, Bertaignemont west of Faucauz-Moncau-Le-Neuf Montigny-Sur-Crecy. We have captured numerous prisoners and considerable material. Prisoners captured by the first army since October 24th number 3700 and booty in the same period includes twenty guns and several hundreds of machineguns. The Tenth Army co-operating with the first on the front is vigorously pushing enemy northwards. We occupied Crecy-Sur-Serre. Fighting in the last two days has obliged enemy to abandon part of Hunding position between Herpy and Recourmance. We are following on the heels of the enemy.

Italian Front**The Italian Attack.****Strong Resistance Overcome.**

LONDON, October 27.—6-35 P. M.

A British Italian official communique says:—Under General Cavarra's command the Italian Tenth Army's attack across the Piave in the Grave Di-Papadopoli area commenced at 6-45 this morning. The Italians on the right overcame strong resistance, while the British on the left advancing satisfactorily reached their first objective also overcoming strong resistance.

Positions Captured by British

LONDON, October 27.—12-20 A. M.

A British Italian official communique says:—The Tenth Army's attack met with considerable success. The Italians are advancing eastward of the river in touch with the British who have captured Tezze and Borgomalanotte. Prisoners taken during the day numbered over two thousand.

Everything Going Well.

LONDON, October 27.

The best news for some time from the Italian front arrived to-day. The Allies have secured several important objectives and everything is going well.

Palestine Front**Turks Retire North.**

LONDON, October 27.

Reuter is informed that 12,000 Turks retired north of Aleppo upon the arrival of the British. The railway junction six miles north of Aleppo has not yet been taken, but the Turks are probably not defending this important strategic position. There is every likelihood that Turkey may now decide to sue for peace. The ride of the British cavalry to Aleppo was a splendid performance.

Palestine Campaign.**Aleppo Occupied.**

London, October 27.

SYRIA.—A Palestine official communique says: Our advance cavalry and armoured cars occupied Aleppo on the morning of October 26th after overcoming slight opposition.

Mesopotamia Campaign.**Pursuit of Turks Continues.**

LONDON, October 27.

A Mesopotamia official communique says:—We continue to pursue the Turks on both banks of the Tigris. We forced the passage of the Lesser Zab near its mouth in conjunction with the cavalry, which, after crossing further upstream, turned the left flank of the Turkish force holding the angle of the river and assisted the main body to drive the enemy across the Tigris to the west bank. The enemy retreated four miles further up the river. Our patrols entered the outskirts of Kirkuk. The Turks are strongly holding the high ground northward of the town.

British Armoured Cars Cut**Turkish Retreat.**

London, October 28.

It is reliably stated that British Armoured cars cut the Turks' line of communications from Sherghat to Mosul. The rifle strength of the Turks north of Kirkuk is about 5000. The British forces are much larger but no big coup is expected at present owing to the badness of communications.

Indian Telegrams.**FROM OUR OWN CORRESPONDENTS**

(BY WIRE)

Simla**Sir John Hewett's Special Mission
To Mesopotamia.**

SIMLA, October 27.

Sir John Hewett is expected to arrive shortly in Bombay where he will be joined by two other officers. The party will then proceed to Mesopotamia to examine and report to the War Office on the administration, finance and control of agricultural and irrigation schemes in that country, connected with the maintenance of the troops and on certain questions of financial adjustment.

Influenza Everywhere.**Heavy Increase in Deaths.**

SIMLA, October 28.

Influenza epidemic shows no signs of abatement. Schools and Colleges have had to be closed in both Lahore and Delhi. In Cawnpore nearly every house is said to be affected. Even places as far a field as Rangoon and Moumein report the presence of the disease which continues to cause heavy increase in mortality almost everywhere.

Calcutta**Influenza Amongst Troops.**

CALCUTTA, October 28.

Influenza epidemic has broken out amongst Indian troops stationed at Barrackpore and several cases ended fatally. Cases amongst European troops are subsiding though the military station hospital is still almost full.

Bombay**Arranging Farewell Meetings to
Lord Willingdon.**

BOMBAY, October 28.

An informal Committee of Bombay citizens of all communities have already initiated measures to bid a hearty farewell to Their Excellencies Lord and Lady Willingdon in a few weeks and a meeting of the prominent people of this City has been called for Thursday evening to consider what steps should be taken to that end and for commemorating Their Excellencies' services to the Presidency and city especially in connection with the war.

Arrangements have been made for the women of the Bombay Presidency to present a farewell address to Lady Willingdon and some gift as a memento. A Ladies Committee is attending to details and the ceremony will take place on the 5th December.

United Provinces**The U. P. Legislative Council.**

LUCKNOW, October 28.

A meeting of the United Provinces Legislative Council was held here to-day. Before proceedings commenced His Honour Sir Harcourt Butler paid a warm tribute to the services of Sir John Campbell who is shortly retiring from the service. His Honour congratulated Sir John Campbell on his valuable work as President of the United Provinces War Board. Sir Harcourt referred in detail to measures being taken to alleviate acute agricultural situation in these provinces and said that the situation was well in hand and would be closely watched. The Lieutenant-Governor also dealt with the influenza outbreak. The Co-operative Societies (Amendment) Bill, 1918 was introduced and referred to the Select Committee. Mr. O'Donnell, Chief Secretary, introduced the United Provinces Public Gambling (Amendment) Bill, 1918 and Mr. Chatarji introduced the United Provinces Exise (Amendment) Bill, 1918 which was referred to the select committee. A resolution moved by Mr. Chintamani proposing the appointment of a committee to introduce some form of mechanical transport of goods between Kathgodam and Nainital in order to do away with coolie labour was accepted by the Government. The Council adjourned to the 16th December.

South India**Pregnant Woman Sentenced to Death.****Execution to be Carried out After Delivery.**

TINNEVELLY, October 27.

Among the cases disposed of at the current sessions is the sensational case of child murder from Suttamalli in which a Brahmin woman was indicted for the murder of a girl aged 7 also Brahmin for the sake of her ornaments. The facts briefly were that on the morning of the day of occurrence while the child which wore on its person jewels to the value of Rs 200 was going along the street, the accused who is a woman of ill-repute decoyed the child into her house and took away the ornaments but when the girl threatened to divulge her identity to her mother she strangled it to death and concealed the body in a gunny bag. When the loss of the child was discovered and a search made the murderers also joined in the search and protested when her house was searched. The next day she threw the body into a haystack and was arrested. The Judge convicted her of murder and sentenced her to death, but in view of the fact that she was enceinte suspended her execution till after her confinement.

Latest Telegrams.

(REUTER)

(Un-corrected.)

LONDON, October 28.

BALLE.—Following is substantially text of Austrian reply to Wilson. Austria-Hungary adheres to president's view in his latest note regarding rights of peoples of Austria-Hungary. Particularly Czechs-Slovaks and Yugo-Slavs. Consequently as Austria-Hungary accepts all conditions upon which President makes an entry into negotiations regarding an Armistice and peace dependent, nothing now stands in way in opinion of Austria-Hungarian Government of commencement of Pourparlers. Austro-Hungarian Government declares itself in consequence prepared, without awaiting result of other negotiations, to enter into pourparlers regarding peace between Austria-Hungary and states of opposing party and regarding an immediate armistice on all fronts of Austria-Hungary. It begs Wilson to make overtures on this subject.

London, October 28.

In commands hope stated that since beginning of war Britain had taken 327,416 enemy combatant prisoners including 264,242 Germans. There were 9700 German combatant prisoners in United Kingdom.

London, October 28. 5-35 P. M.

French communique says:—Between Oise and Serre keeping close contact with enemy rearguards, we continued to progress during night. We occupied La Motte farm west of Guise, reached western approaches of Le-Herle-Da-Vieville, passed Monceau-Le-Neuf and reached outskirts of Parony. Les-Bois on Serre front. We carried hill 123 north of Crecy. Farther east we obtained a footing on enemy trenches north of froidmons and cohartille where we maintained our positions despite counter-attacks. East of rethel American units brilliantly carried out a local operation in which they advanced as out a kilometre in region of forest farm east of Attigny. We took 172 prisoners including four officers.

(ASSOCIATED PRESS.)

BOMBAY, October 29.

The "Bombay Chronicle," Delhi correspondent wires that Nawab Iahad Khan, Henry Secretary to the Trustees Aliqarh College, died of heart failure on Sunday at his residence in Meerut and was buried in Nizamuddin, Delhi, in Nawab Murtaza Khan's family graveyard. The deceased represented old and distinguished house of nobility.

DELHI, October 28.

Influenza continues unabated at Delhi. Mortality so far reached on Saturday was 418 deaths.

దేశహితైక బ్రాహ్మణేతరమహాసభ

అక్టోబరు, నెల 21 - న తేదీ యందయ మెనియిది గంటలకు ప్రత్యేకముగ నిర్వహింపబడిన పండిరియందు తెనాలి కాలాశా (దుగ్గిరాల) కావరమ్మలును, జేశభక్తులును నగు చింతమనేని భారత్యువాదగారి యభ్యుత్పత్త క్రింద గుంటూరు మండల దేశహితైక బ్రాహ్మణేతరసభ దుద్రవరము నందు సమావేశమైనది. ఆహ్వానసంఘాభ్యుత్పత్తు లగు కోటు జయ రామరెడ్డిగారు తమ స్వాగతోపన్యాసమును జదివి సభ్యుల నాహ్వానము చేసిరి.

వారి యుపన్యాసమునుండి క్రిందిభాగములు ముద్రితములు:

బ్రాహ్మణుల పలుకుబడి యెక్కువైనదని భేదాభిప్రాయములు గలిగి, బ్రాహ్మణేతరసంఘముల వభివృద్ధి చేయుటకు గాను 'దక్షిణాపిండియా దేశ ప్రజాసంఘము' అను పేర నొక సంఘము నేర్పాటుచేసి మనలోఁ గొందరిని తోలుబొమ్మలవడింపినట్లు మీరు అడించుచున్నారు. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరులు ఒక దేశములో బుట్టి యొక దేశములో పెరిగివారు. ఒక చుట్టము నవలంబించివారు. కొత్తవిజ్ఞానమును వెదజల్లిన మహర్షుల వంశజులు. ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వమువారు మనకు స్వరాజ్య మిచ్చిన నది బ్రాహ్మణరాజ్య మగునను ప్రుడ్డి దెబ్బలంపు సహేతుక మైనది యు సాలో చిత్త మైనది యు గాదు. స్వపరిపాలన సంప్రాప్తమైనయెడల ప్రజలందు నుపారిపాలన కు తర్రవాదులయ్యెదరు. ఇప్పుడు విద్యనభ్యసించి బ్రాహ్మణులకలె బ్రాహ్మణేతరులెందరో గొప్పయుద్యోగముల చేయుచుండుటలేదా. కావున బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునకు లాభపడి స్వరాజ్యమును బడయుటకీది మంచినపయము. ఈ సమయము పోగొట్టుకొనిన మనసంకల్పివారికి మనము జవాబుదారీ వహించక తప్పదు. భారతవర్ష మయొక్క పూర్వపు బౌద్ధత్యమును గుర్తెత్తి ప్రకృతపుస్తానాస్థితికి జింబించి బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతరు లెల్లరు వైకృతమై, మాతృసేవాకర్మములై, జాతీయాభ్యుదయమునకు బాటుపడి కార్యక్రమమునకు గడంగదరని కోరుచున్నాను. మనముందు సంతర్భూకములైయున్న దివ్యకర్మలను ననుచితస్థితియందు ముగిసినగాని యవి ప్రాధివోపేతములై తనరారలేవు. అట్టియజ్ఞములైన కర్మలను పరికించి పెంపొందించువాడే రాజనీతిజ్ఞుడు. ఇట్టికర్మలను గమనించలేక స్వార్థపరులును సత్యగ్రహణకర్త విహీనులు నగు దాక్షుల నాయురు వర్ణమువారు స్వరాజ్యావశ్యకము మనకేఁగి నక్కడలేదనియు శక్తిరాజేందయు—యన్నగు అసంగతియును, అనాలోచితములును, నగు ప్రవర్తనలతో మన యభివృద్ధికి భంగకరముగ పని చేయుచున్నారు. ఎవ్వరు వీరికి మనవత్తుమున నాయుత్తరమునగిరో తెలియకున్నది. అట్టి వీరి యుద్దేశములలోపడి మనలో గొందఱు తలచుచున్నాము. అట్లులూచుట ఎంత పెట్టి తనమా తెలియకున్నాము.

మనము ముందు రాజకీయ దాస్యకృత్తి నుండి విముక్తులమైనగాని, ఇతిరక్షణవాదులగువారి క్రమాభివృద్ధిని నాటంక పెట్టుచున్న దూషితమైన, నివార్హమైన, కేవలప్రాపంచిక సౌఖ్యదీప్తప్రవాచనములలో గొట్టుకొనిపోకుండ రక్షింపఁజాలము. స్వరాజ్యసౌకర్యము జుండుటయే, పూర్వము హిందూ శాస్త్రానుభవమునకు గలకారణము. అట్టిసౌకర్యములు తేటంపుటయే, దేశ హైస్థితికిఁ గారణము. అట్టి యభ్యుద్ధితినుండి తొలగి, స్వదేశసామ్రాజ్య, ప్రాపంచిక సౌఖ్యాదులనుగ నెప్పటియున్నట్టికి వచ్చుటకు స్వపరిపాలనయే యుత్తమమైనసోపానము. రాజ్యపరిపాలనమంతయు పరదేశీయులవాస్తవ గతమైయుండుటయే గాక, ఆపరదేశీయులను, ఆమోదించువారు ఇంగ్లండునందు హైందవప్రభుత్వ పరిపాలనావక్రమును త్రిప్పుటయందు నెట్లవలయుటకీది గలవారై యున్నారు. అందువలన పరిపాలకవర్గమంతయు హిందూజాతీయము ననుసరించిన విషయములన్నిటికీ నెట్లవర్తను విముఖత్వముఁ జూపుచున్నాడు.

తమవరి అభ్యుత్పత్తుల నెన్నుకొనుట ను గూర్చి తటస్థి అభ్యుత్పాదక సభకు భావయ్య చావగారు అభ్యుత్పత్తులుగ నుండు తెలియని సమంజసముగా నున్న దని విన్నవించిరి. తరలు రామస్వామి గారియవదించిరి. కార్యదర్శిగారు సభకు రాజాలనందులకు జింబిల్లుచు వ్రాసిన యుత్తరములు, తంత్రీవాదము జదివిరి. కట్టుబంధి భాస్కరరెడ్డి, పొటియండ్ల మల్లయ్య, చిగురుపాటి వేంకటసుబ్బారావు, విశ్రాంతదేవనర్స, ఆలపాటి వేంకటకృష్ణయ్య, కానూరి వేంకటాచలపతి చావగారు—వేంకటాచలపతి చావగారు కృష్ణానుండల బ్రాహ్మణేతర సభాభ్యుత్పత్తుల యుపన్యాసమును గూర్చి యిట్లువ్రాసిరి:

"వెసిదెంటుగారి స్పీచిలో దేశహితైక చేసికొనిన సామము చేత బ్రాహ్మణులలో పుట్టిన దాక్షుల నుబ్రహ్మణ్యులయ్యెను, తిలవ, మొదలగు దేశభక్తులను "వందనూడుకాదులు, ఇవంతాయెందుకు, లా ట్లె గృహము," నోయమానుకొని చెంపలుచేసికొని యివతలకు వచ్చివాము" అని వ్రాసిన మాటలు వినినకప్పుట సభ్యులు కోపపూరితులైరి.

విమృట అభ్యుత్పత్తులు నుడివిన విషయములలో నీ క్రింది భాగము బొందుపఱచుచున్నాము:— ప్రపంచమునం దెల్ల రాష్ట్రస్థానిం ద్వియులును, జాతీయవిర్యాణములు నెట్లు నెలకొల్పవలసి యున్నవో, అట్లే హైందవ ప్రభుత్వమువారును ప్రజాస్వామికముతో గూడిన ప్రతిష్టలను చేయవలసియున్నది. గతవర్షము ఆగష్టు 20 వ తేదీన మాంటేగ్యునంత్రి హైందవ ప్రభుత్వమువారి యంగీకారముతో "భారతవర్షమున బాధ్యతాయుత స్థాపనయే బ్రిటిషుసామ్రాజ్యకీర్తిము" అని ప్రచురించియుండియు వారి ప్రజాభివృద్ధియందట్టివిధానము నూడించి యుండవలయుతోచునయ్యెను. మనలోగొందఱు వ్యతిరేకతలై మనకందరికీ నాయకులయని చెప్పి మనయాలోచనలకు విరుద్ధముగ పరిస్థితుల గల్పించుచున్నారు. ఇదియెంతయు విచారకరము. మీరు మనకెన్నటికి నాయకులు గానేరరు. మీరు చెప్పువాదనలు, చేయుపయలు, కృత్రిమములైనవి. కాన వారికిని మనము చాలభ్యుత్పాదకులు. రాజ్యాంగము తెచ్చుటలైనను విర్యాణమునందుగాని, వ్యాపారపరివర్తనము నందుగాని, ఏకీభావము గలిగియుండవలెను. పరిపాలనావక్రమునందు నొకటి యొకవర్గము చేతిక్రిందను, మరొకటి మరొకవర్గము చేతిక్రిందనుండుట కార్యసంభవమునకు కారణమగును. అధికారము గల పరిపాలన నొకటి, అధికారములేని పరిపాలన నొకటి నుండుటచే వీరికి లొంగినయధికారములు కొందరు, వారియుజవరులగు వారు కొందరు, నుండవలసినయ్యెను. ఇట్టియేర్పాట్లు రాజ్యాంగనీతికి విరుద్ధములు, దేశాభివృద్ధికి, ప్రజాస్వామికమునకు, భంగకరములును, నిరోధకత్వములయ్యె యున్నది. కావున మనము కాంగ్రెసు ప్రజాభివృద్ధి కోరికలయనుగాని, సవరణలతో మాంటేగ్యునత్వమును గోరుట మనయాత్మగౌరవమునకు భంగకరము, నీతివిరుద్ధము. కాంగ్రెసు ప్రజాభివృద్ధి సూత్రముగ నిర్వహించబడినదిగాదు. అది కేవలము సత్యగ్రహణ శక్తియుత్పాదకు, నాయకులును, నగు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరులచే సృష్టించబడినది. అట్టి ప్రజాభివృద్ధి విరుద్ధముగనుండు మాంటేగ్యునత్వమును మనము ప్రోత్సేవయ వలసినదియే గాని నేరకాదు" అని వ్యక్తీకరించిరి. అంతట క్రింది తీర్మానములు చర్చింపబడినవి.

(క) మాంటేగ్యు పెన్షన్లపట్ల సంస్కరణ ప్రజాభివృద్ధిపథముననే లోపభూయిష్టమగుటచేత నిరాకరించవలసి నచ్చినందులకు సభవారు చింతిల్లుచున్నారు.

(చ) బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు 'హైందవ ప్రజల యర్హతను, గడించి సాధ్యమైనంతవఱకు పెంపొనే బ్రిటిషు పరితర రాష్ట్రములయందు ఆరుజులలో నుండు స్వపరిపాలనా పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టవలెనని సభవారు కోరుచున్నారు.

(ట) ఎల్లకాసన సభలయందును, ఆయా ప్రాంతములలోని ప్రత్యేక సంఘములకు గూడ ప్రాతినిధ్యము గల్గనట్లు గ నేర్పఱచవలెను.

(ఠ) దేశమువంతయు, సాధ్యమైనంత త్వరతో భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రములుగ విభజించవలసినదనియు.

(ఢ) పెంపొనే ఆంధ్రమండలములైనను ప్రత్యేక రాష్ట్రము నేర్పఱచవలెననియు, నీసభవారు కోరుచున్నారు.

కృష్ణారెడ్డి పడమటిభూములకు హెడ్డున్నాగునుంచి వచ్చు నీరు చాలవందునను, వృధాగా నీరంతయు దిగువకు వెళ్లుచున్నది గనుక, హెడ్డున్నాగును వృద్ధి చేయుటయు, లేనియెడల ప్రత్యేకము ఒకకాల్వను క్రొవ్వించవలెనని సభవారు దొంతనమువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

భార్యనెంటు బార్లిగజెట్టులో జూలై 18 వ తేదీన ప్రచురించిన అధికనీటి తీవర ప్రకటనయొక్క యుద్దేశ్యమును ప్రభుత్వమువారు రద్దుచేసి కొనవలెనని యాసభవారు కోరుచు అట్లు చేయనియెడల ఆంధ్రదేశమునకాంతి ప్రభుత్వ సాత్విక నిరోధమేర్పడి అనవసరమగు ఆందోళనకు కారణమ నేమాయని సభవారు తలంచుచున్నారు.

చెన్నపురి కావనిరాజ్య సభయందును, సామ్రాజ్య కావనసభయందును, సర్ ఆంధ్రా కాన్గ్రెస్ యిత్యయులు అయ్యుత్తర యూవాని పద్ధతులనుగూర్చి చేసిన ప్రసంగము అసంతోషము, అప్రస్తుతము, అసంగతము, అని సభవారిభిప్రాయ పడుచున్నారు.

అంతట అభ్యుత్పత్తులు సభ ముగింపునకు వచ్చినదనియు, ఎన్నికవ్వములు, ఎన్నియవాంతరములు కచ్చినను పట్టుదలను విడువక కేవలము దేశాభివృద్ధియే ప్రాధాన్యమనియెంచి కృషి చేయువలెననియు, మనసోదయము కొందరు కృత్రికాభిప్రాయములై మన యాదర్శములకు ప్రతిబంధకముల గల్పించుట తెలివి తక్కువయనియు, ఇకనైనను వారు బుద్ధితెన్నుకొని మనసో బాటు ప్రజాపరిపాలననిమిత్తము కృషి చేయుటభాగ్యము, విధి యనియు, అట్లు చేయునిమిత్తము భగవంతుని ప్రార్థించుచుంటి వనియు చెప్పిరి. తమసాహచర్యము కలవను, పరిపూర్ణకటాక్షమువలనను నీసభ నిర్విఘ్నముగ జరుపగల్గితిని. అని ఆహ్వానసంఘమువారికి వందనముల నర్పించిరి. నుంకర నుబ్బారెడ్డిగారు సభ్యులకును, అభ్యుత్పత్తులకును వందనముల నర్పించిరి. విమృట సభ ముగింపబడినది.

కలెక్టరాగ్లొ రెండుదివసులు క్రిందను నాలుగు వేలరూపాయలకు నాలుగవాలకాదుల చిల్లరను పీసికొని జనులకు మారకము చేయుచున్న యొక బంగారిన పోలినవారు ఆరెడ్డుచేసి కారాగృహమున నుండిరి.

అలెప్పో వకమగుట

సిరియా, అక్టోబరు 27:— ఈనెల 28-న తేదీన మా ఆర్మికదళమును సాయుధ శికటములును అలెప్పోలో వ్రేచేసింపెను. శత్రువులు స్వల్పమగు నిరోధమును మాత్రము మాపి పారిపోయిరి.

తురుష్కులు అత్తరమునకు పోవుట

బ్రిటిషు సేనకుమాది 12000 చుండి తురుష్కులు అత్తర దిశకుపోయిరి. అలెప్పోకు తర్రమున రి మైల్ల దూరమున నున్న రైలు మొగ యింకను మాత్రము కాలేదు గాని తురుష్కులు దానిని కాపాడుచున్నట్లు తెలు. ఇవకు తురుష్కులు సంధిని కోరుటకు నిశ్చయించుకొనగలరు. బ్రిటిషు ఆర్మీనుం అలెప్పో కేగుట చాలసమకార్యము.

బండిలగు బ్రిటిషువారు ఆరుగురు తప్పించుకొనుట

కుటలు ఆమరాలో పట్టుకొనిపడిన బ్రిటిషువారు ఆరుగురు చాలకష్టములకు సహించి తప్పించుకొనినది ఆంగ్లేజేశమును చేరిరి. చిన్న ఆశిమాలో లోకేశమున నొక చెరసాల నుండి వీరు తప్పించుకొనినది. టూరను కొండలమీదుగా సముద్రమునకు కేగిరి. వారి కాపార పరార్థములు స్వల్పముగా నున్నను వారు పగటిపూట ప్రయాణమును చేయక రాత్రులయంతే వారి నడచిపోయిరి. 25 రోజులకు వారు సముద్ర తీరమును చేరిరి. ఒక జాబులో నొక తురుష్కునాక కనబడెను. దానిజుండెనరుకు లేకుండేగిన వారాక్రమించిరి. వారు రాత్రింబది 120 మైల్లు ప్రయాణమునుచేసి వై ప్రెసు దివిని చేరిరి.

తురుష్కులకు నిరోధము

లండను, అక్టోబరు 28:— మెర్గాటునుండి మోసుజు కరకును బ్రిటిషు శికటములు శత్రువులకు నిరోధము కలిగించెను. కిర్క కుత్తరమున టర్కీ తుపాకుల దళమువారు 5000 మంది యుండిరి. ఆంగ్లేసే చాల సభిళము నున్నదిగాని రాకపోకల వారు లింకను బాగుపడనందున ప్రస్తుత మధికముగ నేదియును జరుగబోదు.

మెనపా టేమియా యుద్ధము

లండన్, అక్టోబరు 27:— మెనపా టేమియా నుండి ఇట్లు తెలియుచున్నది:— 27 మైగ్రెసు కిరుప్రక్కలను తురుష్కులకు నెన్నంటుచు నే యున్నారము. తనకు జాబులో జోరబడివారము. ఇవట ఆర్మికదళమును కలిసి కొంటేమి. శత్రువులను మైగ్రెసు కడ్డంగ పారదోలుటకు ఈ వైస్యమునదినివాటి మైకిపోవుచున్నది. శత్రువులను నడిపడవరగ పారదోలుట తెత్తించుచున్నది. నదిమీదుగ 4 మైల్లు శత్రువులు వెళుకుపోయిరి. కిర్కాకు పరిపాక్షులలో మా కావలి సేనలకు ప్రవేశించినవి. పట్టుజుంకు కుత్తరముగ నున్న ఉన్నత ప్రదేశముకు తురుష్కులు స్వాధీనములో నుండుచున్నారు. తెజవాడైట్లు ప్రేమలోనున్న ఇండియాన్ రివెళు మొంటు యాను కంట్లాక్తురు ఒకతర్రాదాని గొడు నెయికోకచ్చిరి. అందుచే తరుచుప్రయాణమగు పంచద్రావిటులకు అసౌకర్యముగ నుండును గాన ఈ ప్రాంతములందున్న ఇంకొకని కీయ వలయుననియు తెజవాడపారులు కోరుచున్నారు.

చెన్నపురి జాతీయనిధి దేహపరిశ్రమవృత్తి సంఘమువారు మనవి చేయడ మేమన్నను.

చెన్నపురి జాతీయనిధి సమన్వయ కమిటీ అధ్యక్షులు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వమునకు 1906 సంవత్సరమున స్థాపించబడినది. దేశముయొక్క సంపత్తులను, అభివృద్ధిని వాణిజ్యమును దేహపరిశ్రమ రూప మైన వృత్తిని అనుసరించుచున్నాము. భవనములను పని పాటు చేయువాటిని పనులయందు మునుపపుట్టెలాగు చేయు జవాబుదారి ప్రభుత్వాధికారులు కలిగినవారయ్యెదమన్నది. గవర్నమెంటువారి సహాయము లేకనే సాధారణ జనులకు ఈ విషయములో పాఠాదుటకు సామర్థ్యము లేకపోయిననే తప్ప గవర్నమెంటువారి సహాయము కోరుట యుచితము గానేరదు.

ఈ విషయములో ఇంగ్లాండునందు చేయుకృషి.

2. తమవలెనే సరకులను చేయు ఇతర దేశములలో పాటు ప్రార్థనముగా సరితూగుటకు ఇంగ్లాండుదేశమువారు ద్వీపాంతరముల వర్తకమును తమ పనుల దేహపరిశ్రమ రూప ప్రయోజనార్థస్వాధీనము చేట్టుకొనటకు ఆధారములు కల్పించుచున్నారు. స్వదేశపు పనులను ఫలప్రదముగ మంచి నీలు కడ స్థితిలో పెట్టుచున్నారు. ఎట్లగునో వాణిజ్య కృషివారిక దీపార్థమెంటు వారివలన, ముఖ్యమున వ్యాపారపుట స్థితి లో కొంత సవరణమిటీ ఏర్పరచబడినది. అట్టి సవరణమిటీలలో కృషివాణిజ్య సామాకారి వృత్తులయందు ప్రముఖులైనవారు విశేషముగా కలిసి వాణిజ్య వ్యాపారిక దీపార్థమెంటువారి పనిని వైచిత్ర్యము చేయటవలయున్నది. తగుసలహాయములు నలననున్న ఈమొదలగు ఏర్పాట్లు చేయుదురు. ఈకృషులను కట్టుదిట్టములో నంచుటకు సర్కారువారివలన సిండికేట్లు నియమింపబడియున్నవి. ఇట్టికృషులు యుద్ధమునకు పూర్వము జరగిన దేశపువారి పూర్తిగా ఆక్రమించి యుండినారు.

అమెరికాయందును, జపానునందును జరుగు ప్రయత్నములు.

3. ఇండియాదేశపు డైరెక్టరు ఆఫ్ ప్లాటిన్యూలవారు గవర్నమెంటువారికి (వాసిన బకీరునందు, అమెరికాయను, జపానును (ముఖ్యముగా జపాను) యుద్ధము చేయువారిలో వ్యాపారము జరుగుట కిష్టపడుటకు కలిగిన యీ మంచి తరుణమునందు తమ వ్యాపారమును వృద్ధిలోకి తీసుకొనివచ్చి వారిని ప్రాసీయున్నారు. అమెరికాదేశపు కృషికరులు, ఇండియాదేశపు దుకాణములయందున్న, ప్రతిభాతాదారు నీన్ని ఆవశ్యకతయినవాటిని పంపించి, నాకా నితిగతుల నున్న, నుంకపు నిరుతుసామలను చక్కగ జదివి అందు లో తమకు మిక్కిలి ఆనుకూలమయిన లాభకరమయినవెలు మరెత్తులు వగయెలను ఏర్పాటు చేసికొని, ఇండియాదేశ పు దుకాణములందు అతిశయమయిన సామానులను నిం దించుచున్నారు.

4. శ్రీ 75, ఎం. విశ్వేశ్వరయ్యగారు, 1890 సంవత్సర మునందు అమెరికాదేశమునందు ప్రతి వానిషియొక్క ద్ర వ్యము 1085 డాలర్లనిన్ని, 1912 సంవత్సరమునందు, అతనిద్ర వ్యము 1965 డాలర్లకు పెచ్చినదనిన్ని చెప్పియున్నారు. రెం దుకతాబ్దుములముందు ఆదేశపు నికరద్రవ్యము, 55850 లక్షల డాలర్లు. అందులో అయిదింటి ఒకభాగము బానిసలయొక్క కిచ్చుతుగా నుండినది. ఇప్పుడు ఆద్రవ్యము 840 యంతలు కాస్తీ అయియున్నది. కడచిన జనాభానుండు (Census) ఆద్రవ్యము 18,880,000 లక్షల డాలర్లు లేక అయినది. 1804 సంవత్సరము మొదలు 1912 సంవత్సరమువరకు ద్రవ్యము 100 టికి 80 వంతుని వృద్ధిఅయినది.

5. ఇండియాదేశపు కొంత దిగువతిరకులలో కొంత సరకు అనగా అల్లిక సామానులు బట్టలు పట్టువస్త్రములు పింగా ణీకస్తులు, తామ్రము, అగ్గిపుల్లలు, ఛత్రిసామానులు బొమ్మ లు వగైరావిషయములో ప్రతిసంవత్సరం ప్రాముఖ్యత కెందు చున్నది. అతిశయమైన స్వల్పవరగల దానికిమైన సామా నులు ఇండియాదేశపు దుకాణములలో నుంపబడుచున్నవి.

హిందూ దేశపుత్తి.

6. ఇప్పుడు మనదేశము వీధిస్థితిలోనున్నది. వర్షములు సరిగా కురియుచులేదను, నీర్లు పొరించునిధియు చక్కగా

తెలియమిలేదే మనకు ముఖ్యార్థముగ నుండు వ్యవసాయము దుర్బలలో నున్నది. పంటలు మిక్కిలుగానే పండుచున్నవి.

7. ఫలవృద్ధిశీలత సంఘమువారి రెండువరకు భర్తవె ట్టింగ్ దానిని క్రిందకనబడియుండు సంఖ్యలవలన మనము తెలి సికొనవచ్చును.

సం॥రము.	స్కాల్డెర్స్ వన్.	సం॥రము.	స్కాల్డెర్స్ వన్.
1908	రూ. 8485	1918	8860
1909	4881	1914	1185
1911	1986	1915	2220
1912	3819	1916	1445

8. బోర్డ్ ఆఫ్ డైరెక్టర్స్ వారు సంఘముయొక్క భన ము కొందటి కుటిలవృత్తివలన చాలవ్యర్థమైనందుకు చింతిల్లె దరు. అయినను కోర్టువారి తీర్మానములయిన తరువాత వ్యర్థ మైన విధములు జనులకు సవిస్తరముగా వెలుపబడును.

9. రాజ్యపు దీపావళిపండుగ సమయమున ఖనులం దలు ద్రవ్యసహాయముచేసి యేకీభావమున సంఘమువారి వంచి ప్రయత్నములను సఫలముగా జేయుదురని ప్రార్థించు చున్నాము.

ఇట్లు,
కే. కృష్ణారావు,
(వెసిడెంటు
అ. రంగసామి అయ్యంగార్.
సి. గోపాలమొనన్,
హానరరీ సెక్రెటరీ.

(1854) ముఖ్యగమనిక:—

ఇందుకు సంబంధించిన మజియార్ డబ్బు ఇండియన్ బ్యాంకుకు పంపి నేవనలో ఆంధ్ర ఇండిస్ట్రీయల్ అసోసియే షన్ ఫండు లెఖక్రింద జమకట్టవలసినట్లు తెలుపప్రార్థింతులు.

మదరాసుఅందు సదరక్షమరాటా రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)
నో టీ సు. (1849)

1918 సం॥రం నవంబరు నెల మొదటితారీఖు మొదలుకొని “ వీరాలస్టేషనులో దిగునటువంటి సామానులు (ఇన్ వద్దుగూడు) నియమితకాలము నకు లోగా దేవరి చేయబడనిచో ప్రతిదినము నకు లేక కొంతభాగమున కైనను ప్రతిమీనుగుకు లేక అంతకు తక్కువయైన దానికిని ఒకలక్షావం తున వార్ ఫేజ్ చార్జి చేయబడును. సామానులు (గూడు) స్టేషనుకు వచ్చినది మొదలు మరుసటి దినము ఆఫీసు మూయు వ ర కు వార్ ఫేజ్ చార్జి లేదు.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయావధములు

బృహత్ మంజుష్టాదికౌవ

రక్షమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యస్తమైనది.
1 పాను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రవధగుటి

మూత్రవ్యాధులయందు అమోఘముగ పనిచేయును. కులం 1-కి రు 1-0-0.

వాసవలేహము

దగ్ధులకు మంచిమందు.
1 పాను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియుసాంగ్లేయభాషలో జరుగువలయును.

జాండూ ఫార్మస్యూటికల్

వడుగ్గు

ఆయుర్వేద యావధముల జేయువారు బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
The Ayurvedic Pharmacists,
Elphinstone Road, Bombay, 13.

మేలైన యాలక్కాయలు, మిరియాలు.

మేలైన యాలక్కాయలు 5 పానులు నెల రు 6-8-0
మేలైన నల్లని పెద్ద “ఎస్. ఎస్” మిరియాలు 5 పానులు నెల రు 8-8-0. నెల రకము అలోచించి వెంటనే కేరళ ఇన్స్టి యల్సు, పాలయంగాడి, ఉత్తర మలబారునకు, ఆర్డరులను పంపుడు.

1340 కేరళ ఇన్స్టియల్సు.
పాలయంగాడి, ఉత్తర మలబారు.

తామరలైలము

తామర, తీట, గజ్జిక, మంచిమందు
దబ్బీ 1-కి అ. 6. 12-కి రు. 8-8. 100-కి రూ. 25.

తామర ఒక విధమైన పురుగుల వలన చర్మముమీద గాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోచర్లములో గాని, గోళ్లలో గాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను రెండు మూడు భేదములు గలవు.

గుర్తులు:—దురద, ఉంగరములవంటి చుట్టు, పొక్కులు, రసికాకుట, వెండ్రుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి. కొంచెముగా తేలి కేరిరమంతట వ్యాపించి నిద్రపట్టని జల ఏర్పడును.

చికిత్స:—పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చర్మమును మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట అయియున్నది. ఇందులకు చేయ వలసిన వైద్యము:—1. మందు లోచర్లములోనికి పోవల యును. 2. పురుగుల జంపు మందును వాడవలయును. 3. పురు గు తిరిగి పుట్టకుండ జేయవలయును.

అమృతాంజనండిపో - బొంబాయి - మద్రాసు

ఆంధ్రోద్యమము.

మొదటి యై దాంద్ర మహాజనసభలయందలి సమ్మాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల, యువస్వామి ములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు. నెల రూ 1-8-0. పోస్టేజీతెలు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టిబడి, మదరాసు.

301 పాళ్ళపు వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాపథములు.

లోకామయనార కస్తూరిమాత్ర ల నిప్పుడైనను వ రి కి ర పు డు.

ప్రతి కత్తరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయంక బడుచున్నవి.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింగా, మలియా, గోవా, ఫిజి, విలెండ్, ఈస్టాఫ్రికా, మున్ను శ ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాపథమును, ఉపయోగించి చున్నారు.

యహభాగము “ఒకేయొక లోకామయనార” కన్నుల మూతల సీసా మియింట నున్న యెడల, మాటికి కైద్యుల సమయమును, నిరీక్షించి, మొరపెట్టుకొనటం తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్ధ, గజము కొప్పి, బలహీనత, ఆహారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్ధ, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాపథుల సేవనచే శాశ్వతముగా పోయి గుణము గలుగును.

కైద్యులలో న శీతవిధము లగునట్టియు సుఖయోగక రములగు కర్మాటక మూలికలనుండియే యావధములను తయారు చేయుచుందురు.

శిష్టమైన యావ్యాపార గురువులు, ప్రతి సీసాం దును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అమహానపుత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 260 మూతలన్న సీసా 4లక్షలు, మాత్రమే.

6 సీసాలు కోకసారి తెప్పించికోనిన మిసాల భయతోచేరి రూ 1-8-0

12. సీసా లోకసారి కొనిన 2-12-0

25. సీసా లోకసారి కొనిన 5-0-0
సమస్తరోగములకు మావడ్డ ఆయుర్వే దీయ సిద్ధాపథముల దొరకును.

నిలాసము:— శ్రీ సీతా రాములవైద్యశాల, మద్రాసు.